

BESCHOUWING OVER DEN EERSTEN BRIEF VAN
PAULUS AAN TIMOTHEÛS.

H.C. Voorhoeve

Zoals verschenen in jaargang 30 (1887) van "De Bode des Heils in Christus"

INLEIDING.

De brieven aan Timotheüs en Titus hebben een bijzonder karakter en een bijzondere strekking. Dit is heel natuurlijk, omdat zij niet geschreven zijn aan een gemeente, maar aan bijzondere personen. Hoe verschillend toch de inhoud van de negen brieven van Paulus, welke wij tot hiertoe behandeld hebben, ook zijn moge, hierin komen zij met elkander overeen, dat zij aan de gemeente des Heeren geschreven zijn; terwijl de brieven, welke wij thans gaan behandelen, gericht zijn tot bijzondere personen, en wel tot dezulken, die Paulus' medearbeiders in het evangelie en in de gemeente van Christus waren, en die door hem tot de gemeente gezonden werden, om in zijnen naam te handelen, en gedurende zijne afwezigheid voor de gemeente zorg te dragen. Dit neemt evenwel volstrekt niet weg, dat deze brieven zich ook rechtstreeks tot ons wenden. Zij beschrijven den toestand der gemeente; zij toonen ons, welke herderlijke zorgen de Apostel voor de gemeente had; zij stellen ons het gedrag voor, 't welk door Timotheüs den geloovigen moest worden voorgeschreven, en waaraan wij allen ons dus nu nog te onderwerpen hebben. Bovendien zijn zij uitnemend geschikt om ons een blik te doen slaan in het trouwe en liefhebbende hart van Paulus; en ons te doen zien, hoe hij gedurende zijn geheele leven in overgegevenheid aan zijnen Heer en Heiland zich gesteld heeft ten dienste der heiligen, hoe hij, trots de ontrouw der gemeente en de onverschilligheid van velen zijner medearbeiders, den moed niet heeft verloren, maar tot den einde toe, heeft volhard, zich verheugende in de onveranderlijke trouw des Heeren en in de heerlijke belooning, die hem wachtte bij Jezus' wederkomst. Toch moeten wij bij dit alles wel in het oog houden, dat deze brieven niet aan de gemeente, maar aan Timotheüs en Titus geschreven zijn. Vergeten wij dit - gelijk zoo menigwerf gebeurt, hoe wonderlijk zulks ook schijnen moge, daar het toch zoo klaar als de dag is, dat deze brieven niet aan de gemeente geschreven zijn - dan verliezen wij de bijzondere leering, welke ons in deze brieven gegeven wordt, en miskennen bovenal de christelijke bediening.

De christelijke bediening, in haar meest verheven karakter, is het schoone onderwerp, 't welk de Heilige Geest in deze brieven behandelt. Wij vernemen hier, hoe een bedienaar des evangelies zich in de wereld en in de gemeente Gods te gedragen heeft. Hoe hij, onafhankelijk van de gemeente, alleen en geheel afhankelijk is van den Heer, zijnen Zender. Hoe hij de waarheid heeft te handhaven en de liefde moet betrachten. Hoe hij de blijde boodschap der zaligheid aan allen moet prediken, en de geloovigen moet onderwijzen, stichten, vermanen en troosten. Hoe hij de dwalenden moet terechtwijzen, de ongehoorzamen moet bestraffen, de ongeregelden moet vermanen. En bovenal, hoe hij door een reinen en heiligen wandel, door het vasthouden aan het geloof en het hebben van een goed geweten, door zachtmoedige wijsheid en liefde een voorbeeld der geloovigen behoort te zijn. Tevens vernemen wij, welk een bron van kracht en moed en vertroosting de bedienaar des evangelies vindt in God, die hem riep en afzonderde, die de gaven des Geestes hem mededeelde en door zijn woord hem bestuurt. En daar dit alles door Paulus tot zijne geliefde medearbeiders, die tevens zijne kinderen in de genade waren, gezegd wordt, is de toon gemeenzaam en vertrouwelijk, hartelijk en eenvoudig, blijken dragende van een hart, dat van liefde brandt voor den Heer en zijne gemeente.

Dat er een belangrijk onderscheid bestaat tusschen het karakter van den eersten en den tweeden brief aan Timotheüs zal door ieder nauwkeurig Bijbellezer zijn opgemerkt. In zijnen eersten brief aan Timotheüs, met welchen die aan Titus overeenkomt, ziet Paulus de gemeente des levenden Gods, welke is Gods huis hier op aarde, de pilaar en grondslag der waarheid, in hare orde; terwijl hij in zijnen tweeden brief aan Timotheüs, den laatsten der door hem geschreven brieven, toen hij in zijn tweede gevangenschap te Rome op het punt stond zijn leven om Christus wil te verliezen, schrijft over het verval, dat toen reeds in de gemeente gekomen was, en 't welk hand over hand zou toenemen om in openlijken afval te eindigen. Dientengevolge vinden wij in den eersten brief, hoedanig alles in de gemeente door Timotheüs moest geregeld en geordend worden, terwijl wij uit den tweeden brief leeren, hoe wij ons te midden van het verval der gemeente te gedragen hebben.

Vóór wij tot de behandeling dezer brieven overgaan, dunkt het ons van belang een oogenblik stil te staan bij de personen, aan wie deze brieven geschreven zijn, en te zamen te vatten, wat ons omtrent hen in de Handelingen en in de Brieven van Paulus medegedeeld wordt.

Timotheüs was de zoon van een geloovige joodsche vrouw, Eunice genaamd, (2 Tim. I: 5.) en van een Griek. Zijne geboorteplaats wordt ons niet medegedeeld, maar wel dat hij van zijne moeder en van zijne grootmoeder Loïs een godvreezende opvoeding genoten heeft, en reeds heel vroeg is bekend gemaakt met de Heilige Schriften des Ouden Testaments. (2 Tim. I : 5; III : 14, 15.) Toen Paulus op zijne tweede reis te Lystre met hem in nauwe gemeenschap trad, was hij reeds een Christen, en had een goed getuigenis van de broeders te Lystre en Iconië. (Hand. XVI : 1, 2.) Daar Paulus hem meermalen zijn kind noemt, is Timotheüs waarschijnlijk onder de prediking des Apostels bij diens eerste verblijf te Lystre (Hand. XIV : 6, 7.) bekeerd geworden. Nadat Paulus hem besneden had om der Joden wil, die in die plaatsen waren, daar zij allen wisten, dat zijn vader een Griek was, nam hij hem op zijne reizen mede als zijn dienaar (zie Hand. XIX : 22.) en medearbeider in het evangelie. Timotheüs vergezelde den Apostel op zijn reis door Klein-Azië tot Filippi, en schijnt na het vertrek van Paulus en Silas nog eenigen tijd met andere reisgenooten van Paulus te Filippi gebleven te zijn. In Beréa waren zij weer bij elkander en toen Paulus naar Athene reisde, bleef Timotheüs met Silas te Beréa achter, waar hij evenwel bevel ontving om zich ten spoedigste bij den Apostel te voegen. (Hand. XVI : 40; XVII : 14, 15.) Spoedig daarop zond Paulus hem naar Thessalonika, om de geloovigen aldaar te versterken en te vermanen aangaande hun geloof. (1 Thess. III : 1 2.) Nadat Timotheüs deze zending volbracht had, trof hij den Apostel in Korinthe. (Hand. XVIII: 5.) De beide brieven, die Paulus van daar aan de gemeente te Thessalonika richtte, zijn mede uit naam van Timotheüs geschreven. (1 en 2 Thess. I: 1.) Toen Paulus op zijne derde reis langen tijd te Efeze vertoefde, was Timotheüs bij hem, en werd nog vóór het oproer, door Demetrius verwekt, naar Macedonië gezonden met de opdracht naar Korinthe te gaan, gelijk uit Paulus' brief aan de gemeente aldaar blijkt. (Hand. XIX: 22; 1 Kor. IV : 17; XVI : 10, 11.) Toen Paulus zijnen tweeden brief naar Korinthe schreef, was Timotheüs weer bij hem, want hij schreef dien brief mede uit zijnen naam. Daarna waren zij samen in Korinthe, gelijk uit den brief aan de Romeinen, (XVI : 21.) uit Korinthe geschreven, blijkt. En toen Paulus drie maanden later Griekenland verliet, werd Timotheüs met andere helpers naar Troas gezonden, waar zij bleven, totdat de Apostel zich bij hen voegde. Van dat oogenblik af tot op Paulus' gevangenschap te Rome vernemen wij van Timotheüs niets. Waar hij geweest is gedurende de jaren, dat de Apostel te Cesaréa gevangen zat, is ons onbekend. Uit de brieven aan de Kolossers en Filippiërs en aan Filemon, die door Paulus te Rome geschreven zijn, blijkt evenwel, dat Timotheüs dáár bij hem was, want hij schrijft die brieven mede uit zijnen naam. Volgens zijne stellige verwachting, uitgesproken in Fil. 1: 25, werd Paulus uit zijne gevangenis te Rome verlost. Op een reis, welke hij daarna ondernam, bezocht hij o.a. Miléte en Troas. (Zie 2 Tim. IV.) Voor de tweede maal gevangen genomen en te Rome gebracht, werd hij in den gewonen kerker opgesloten. Geheel alleen gelaten met den dood voor oogen, verlangde hij vurig naar de komst van Timotheüs, en schrijft hem zijnen tweeden brief, uit welchen wij vernemen, met welk een liefde en toegenegenheid het hart des Apostels aan zijn geliefd kind hing.

Blijkt uit dezen geheelen levensloop, van hoeveel nut Timotheüs voor Paulus geweest is, uit andere mededeelingen omtrent hem zien wij, welke bijzondere gaven hem geschonken waren, en hoe hoog hij door den Apostel werd gewaardeerd. Wij lezen, dat hij de goede belijdenis des christelijken geloofs voor vele getuigen beleden heeft, (1 Tim. VI : 12.) nadat er profetieën over hem voorafgegaan waren; (1 Tim. I: 18.) dat Paulus hem de gave Gods had medegedeeld door de oplegging zijner handen, (2 Tim. I : 6.) en dat hij bovendien een genadegave bezat, die hem gegeven was door profetie met oplegging der handen der gezamenlijke ouderlingen. (1 Tim. IV : 14.) Paulus noemt hem "zijn geliefd en getrouw kind in den Heer:" (1 Kor. IV : 17.) "onzen broeder en Gods medearbeider in het evangelie van Christus;" (1 Thess. III : 2.) en zegt van hem tot de Korinthiërs: "hij werkt het werk des Heeren, evenals ik;" (1 Kor. XVI : 10.) en tot de Filippiërs: "ik heb niemand, zoo gelijkgezind met mij, die voor het uwe zoo trouw zal zorgen." (Fil. II : 20.)

Omtrent Titus weten wij veel minder. Hij was, evenals Timotheüs, door Paulus' prediking tot bekeering gekomen, (1 Tit. I : 4.) en was een medearbeider en metgezel van den Apostel. (2 Kor. VIII : 23.) Het eerste, wat wij van hem vernemen, is, dat Paulus hem medenam naar Jeruzalem, toen hij veertien jaren na zijne bekeering volgens een openbaring des Heeren daarheen reisde, om aan de Apostelen en de gemeente aldaar het evangelie voor te stellen, 't welk hij onder de volken predikte. In tegenstelling van Timotheüs had hij Titus niet laten besnijden, en hij nam hem expres mede naar Jeruzalem, om in hem het groote vraagstuk van de vrijmaking der wet en hare ceremoniën te

stellen en tot beslissing te brengen; 't welk hem volkomen gelukte, daar ook Titus hoewel een Griek, niet genoodzaakt werd zich te laten besnijden. (Gal. II : 1-5.) - In de tweede plaats vernemen wij uit den tweeden brief aan de Korinthiërs, dat Paulus Titus naar Korinthe gezonden had, om te zien welk een indruk en invloed zijn eerste brief aan de gemeente aldaar gemaakt had. Zeer in zorg over den toestand zijner geliefde Korinthiërs kon de Apostel niet rustig in Troas blijven, omdat hij Titus niet vond, maar reisde hij door naar Macedonië, waar hij door de komst van Titus en door de goede berichten, die hij uit Korinthe bracht, vertroost werd. Door deze berichten gevoelde Paulus zich gedrongen een tweeden brief te schrijven, dien hij door Titus naar Korinthe zond, hem tegelijkertijd opdragende om de gaven voor de armen te Jeruzalem bijeen te zamelen. (2 Kor. II : 12, 13; VII : 5-16; VIII : 16-24.) - In de derde plaats blijkt uit Paulus' brief aan Titus, dat deze door den Apostel op Creta gelaten was, opdat hij aldaar het ontbrekende in orde brengen en in elke stad ouderlingen aanstellen zou; terwijl Paulus hem aan het slot van den brief aanspoort om te Nicopolis tot hem te komen, waar hij besloten had te overwinteren. - En wanneer wij nu nog aanstippen, dat uit 2 Tim. IV: 10 blijkt, dat Titus bij Paulus' tweede gevangenschap te Rome niet bij hem was, daar hij naar Dalmatië gegaan was, dan hebben wij alles te zamen gevat, wat ons omtrent dezen dienstknecht des Heeren en dezen metgezel van Paulus medegedeeld wordt.

HOOFDSTUK I.

"Paulus, apostel van Jezus Christus, naar het bevel van God, onzen Heiland, en van Christus Jezus, onze hoop, aan Timotheüs, mijn echt kind in het geloof: genade, barmhartigheid, vrede van God, onzen Vader, en van Christus Jezus, onzen Heer." (vs. 1, 2.)

Ziedaar de merkwaardige aanhef van dezen brief. God wordt ons hier in een geheel bijzonder karakter voorgesteld, namelijk als God, onze Heiland. Waar wij overal elders van den Heer Christus Jezus als Heiland vernemen, wordt in dezen brief en in den brief aan Titus gesproken van God, onzen Heiland. Dit is hoogst belangrijk, omdat daardoor ons verkeer in de wereld en onze omgang met de menschen geregeld wordt. In Israël was God de Wetgever, en door de wet was dat volk van alle andere volken afgezonderd. Nu is God de Heiland, de Verlosser, en dientengevolge is alle onderscheid weggenomen. Dit is derhalve in tegenstelling met de oude bedeeing. Wij, die gelooven, moeten in deze wereld een God, die de Heiland van allen is, voorstellen en prediken. Alle menschen, Joden en Heidenen, aanzienlijken en geringen, slaven en vrijen, zijn de voorwerpen van Gods wegen in genade. Tot allen komt de blijde boodschap, dat God de Heer een Heiland, een Verlosser is, die alzoo lief de wereld gehad heeft, dat Hij zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat *een iegelijk*, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; - die, in Christus, de wereld met Zichzelven verzoenende was, en die nu het woord der verzoening in zijne dienstknechten legt, en door hen den zondaren toeroept: "Laat u met. God verzoenen!"

Dientengevolge wordt er in dezen brief niet gesproken over de bijzondere betrekkingen, waarin de familie Gods zich verheugen mag. Ook wordt er niet gehandeld over het lichaam van Christus of over de bruid des Lams. Wij bevinden ons hier op een uitgestrekter terrein. Een dienstknecht van Christus ontvangt van den Apostel aanwijzingen, hoe hij zich als bedienaar des evangelies te gedragen heeft, zoowel in de wereld als in het huis Gods. In zijn geheele gedrag en prediking moet hij God als Heiland voorstellen, en Christus Jezus als onze hoop, als de grond van ons vertrouwen, door Wien wij met God in gemeenschap treden. Paulus was daarom ook een apostel van Jezus Christus naar *het bevel* van God, want gelijk hij in den brief aan Titus zegt, was de prediking, die hem toevertrouwd was, naar het bevel van God, onzen Verlosser, die wil dat alle menschen behouden worden, en tot kennis der waarheid komen. Zijne evangelieprediking had van den beginne af een algemeene strekking. Niet tot de Joden, maar tot de volken werd hij gezonden, opdat zij zich bekeerden zouden van de duisternis tot het licht en van de macht des satans tot God; opdat zij vergeving van zonden zouden ontvangen en een erfdeel onder de geheiligden door het geloof in Christus. (Zie Hand. XXV.)

Paulus noemt Timotheüs zijn *kind in het geloof*, omdat hij door zijne prediking bekeerd was geworden, en zijn *echt kind*, omdat hij door zijnen getrouwen wandel bewezen had een waar Christen te zijn, gelijk de Apostel in 1 Kor. IV : 14 van hem zegt: mijn geliefd en getrouw kind in den Heer. Hij wenscht hem niet slechts "genade en vrede," zooals hij in al zijne brieven doet, maar "genade barmhartigheid en vrede," omdat ieder geloovige, maar vooral een

arbeider in het evangelie, bij zijne persoonlijke zwakheid en te midden van zoovele verzoeken en moeielijkheden, voortdurend behoefte heeft aan de barmhartigheid van God. Paulus had die rijkelijk ondervonden, en zij was de troost zijner ziel, en daarom wenscht hij ze ook voor zijne medearbeiders.

Het voornamelijk doel, waarmede de Apostel Timotheüs te Efeze achtergelaten had, toen hij naar Macedonië reisde, was om toezicht te houden op het onderwijs, dat aan de gemeente gegeven werd. Van twee kanten toch dreigde het gevaar voor de gemeente te Efeze. Sommigen trachtten de zielen der geloovigen bezig te houden met "fabelen en eindelooze geslachtrekeningen"; en anderen trachtten hen te brengen onder de wet. Over beide punten spreekt Paulus hier, opdat Timotheüs de gemeente waarschuwen en van den invloed der dwaalleeraren bevrijden zou.

Wat de fabelen en eindelooze geslachtrekeningen betreft, zoo handelt hij daarover niet uitvoerig maar zegt alleen, dat al deze ijdele bespiegelingen en menselijke redeneeringen en inbeeldingen niets voortbrengen kunnen dan twistvragen, en geenszins bevorderlijk konden zijn aan Gods bedeeling, die in het geloof is. Paulus oordeelde het voldoende dit uit te spreken en zoo doende het kwaad aan te toonen, daar de gemeente te Efeze zuiver genoeg in het geloof stond, en slechts sommigen van de waarheid waren afgeweken. In den brief aan de Kolossers spreekt hij er uitvoeriger over, omdat daar de geheele gemeente met dit zuurdeeg doortrokken was, zoodat men daar zelfs tot de vereering van engelen overhelde. - Onder "Gods bedeeling, die in het geloof is," moeten wij verstaan de ware orde van het huis Gods, zooals die in het geloof moet worden gehandhaafd, zoodat zuiverheid in de leer en reinheid in het leven dit huis versieren.

Over de wet spreekt de Apostel uitvoeriger. De leer der joodschgezinde predikers, die de geloovigen onder de wet trachtten te brengen, was dan ook veel gevaarlijker dan de fabelen, daar deze leer veel meer schijn van waarheid had, aangezien de wet door God gegeven is. Eer hij evenwel hiertoe overgaat, zegt hij: "Het einde nu des gebods is liefde uit een rein hart, en uit een goed geweten en uit een ongeveinsd geloof." (vs. 5.) Deze woorden staan tusschen hetgeen hij over de fabelen en hetgeen hij over de wet zegt, en hebben dus betrekking op beiden. Paulus had aan Timotheüs de opdracht gegeven om te Efeze de zuivere leer des evangelies te handhaven en te verdedigen. En het einde, d.i. het einddoel, van dit gebod, namelijk van deze opdracht, was liefde, die voortkwam uit een rein hart en uit een goed geweten en uit een ongeveinsd geloof. Het heerlijke doel was de stichting en opbouw van der geloovigen. Daartoe moest Timotheüs de waarheid verkondigen en de dwaling, in welken vorm zij zich ook voordeed, bestrijden. Zonder een rein hart en een goed geweten en een ongeveinsd geloof kan er geen waarachtige liefde uit God in de ziel aanwezig zijn. En zoodra de dwaling ingang vindt - hetzij de fabelen en geslachtrekeningen, hetzij de terugvoering onder de wet - verliest men het ongeveinsde geloof en dus ook een rein hart en een goed geweten.

Dat hier geen sprake zijn kan van "het doel der wet," zooals velen meenen, blijkt duidelijk uit het verband. Paulus toch waarschuwt tegen het terugkeeren onder de wet, en stelt in de volgende verzen voor, met welk doel de wet gegeven is; en dat is heel wat anders dan de liefde uit een rein hart. Het einde des gebods is, zooals uit het verband blijkt: het doel van de opdracht, door Paulus aan Timotheüs gegeven.

Van de liefde uit een rein hart en uit een goed geweten en uit een ongeveinsd geloof, zijn sommigen afgeweken, - zoo gaat Paulus voort - en hebben zich gewend tot ijdel geklap, willende leeraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen (vs. 6, 7.) Overal ontmoeten wij deze bedervers van het Christendom, die het christelijk geloof ondermijnden, en het pad van den Apostel met doornen bezaaiden; want zij waren het voornamelijk, die hem zooveel leed toebrachten en zooveel vervolging deden ondergaan. Evenals overal elders behandelt Paulus hen ook hier met de uiterste gestrengheid. Die leeraars der wet, hoe nauwgezet zij ook zijn mochten, zij waren afgeweken van de liefde uit een rein hart; zij hadden zich gewend tot ijdel geklap; zij verstonden noch wat zij zeiden, noch wat zij bevestigden. Zij, die beter wilden zijn dan anderen; zij, die onder de geloovigen uit de volken als leeraars optraden, waren dus zelf in volslagen duisternis en onkunde. Mochten toch alle wetpredikers zich door deze woorden des Apostels laten oordeelen!

Nochtans was de wet door God gegeven, en God kon niet iets geven, dat geen nuttigheid had. Daarom toont Paulus in de volgende verzen het nut der wet aan, en tevens op welk standpunt de Christen tegenover de wet behoort te staan. Wie zich tot de hoogte der waarheid Gods weet op te heffen, is in staat om alle dingen op hunne ware plaats te stellen en op hunne wezenlijke waarde te schatten. Hoe schoon komt dat hier uit! De verbeelding des menschen kon allerlei fabelen voortbrengen, die tot niets dienden; doch de wet, als een middel door God gegeven, kon nut

stichten, indien namelijk iemand een wettig, dat is een gepast gebruik van haar maakte. "Doch wij weten, dat de wet goed is, zoo iemand haar wettig gebruikt." (vs. 8.) En wat is het wettig gebruik van de wet? De wet is bestemd om te oordeelen, om het kwaad te bestraffen, om te doden, om het oordeel Gods tegen al, wat in strijd is met de gezonde leer, aan te toonen. Zij kan dus gebruikt worden om het geweten te treffen, om den mensch van zonde te overtuigen; doch geenszins tot opbouw van den rechtvaardige, want wie onder de wet is, is onder den vloek.

Merkwaardig zijn de woorden des Apostels. "De wet is niet bestemd voor een rechtvaardige, maar voor wetteloozen en halsstarrigen, voor goddeloozen en zondaars, voor onheiligen en ongoddelijken, voor vadermoorders en moedermoorders, voor doodslagers, voor hoereerders, voor hen, die bij mannen liggen, voor menschenieven, leugenaars, meineedigen, en zoo er iets anders tegen de gezonde leer is, naar het evangelie van de heerlijkheid des zaligen Gods, hetwelk mij is toevertrouwd." (vs. 9-11.) De wet niet bestemd voor een rechtvaardige! Laat ons ernstig daarover nadenken! Indien derhalve een Christen de wet neemt tot den regel zijns levens, dan verlaat hij daardoor zijne plaats in Christus, en geeft de rechtvaardigheid Gods, tot welke hij in Christus gemaakt is, prijs. Hij moge zulks niet bedoelen, het ligt nochtans in zijne handelwijze opgesloten. Wie zich onder de wet plaatst, geeft - zonder het te weten of te bedoelen misschien - al zijne voorrechten en zegeningen in Christus prijs. Zoo iemand verstaat niet het geringste van de gedachte en de bedoeling Gods. De Heere God gaf de wet niet voor den rechtvaardige, maar voor de goddeloozen. De wet is een zwaard om het geweten van den zondaar te treffen; de wet oordeelt en vloekt alle kwaaddoeners; doch de wet is geenszins de regel voor het gedrag van een mensch, die het evangelie van de heerlijkheid des zaligen Gods heeft verstaan en omhelsd. De wet heeft slechts te doen met de boosheid en goddeloosheid, welke door haar veroordeeld wordt; terwijl het evangelie te maken heeft met de heerlijkheid van God zelven, die door dat evangelie wordt verkondigd. Zoo staat dus het evangelie tegenover de wet; en derhalve is een terugkeeren tot de wet een verwerpen van het evangelie en een prijsgeven van onze voorrechten in Christus.

Merkt tevens op, hoe uit deze woorden des Apostels volgt, dat de wet alleen een negatief nut heeft, dat wil zeggen, dat de wet alleen het kwaad bestraft en oordeelt, maar geenszins het goede predikt. Zoo kan derhalve de wet nimmer de volkomene uitdrukking van Gods wil zijn. Wij, die het evangelie van de heerlijkheid des zaligen Gods hebben omhelsd, die dus God zelven in zijne heerlijkheid hebben leeren kennen, laten niet alleen het kwaad, maar doen het goede, en dat wel in overeenstemming met de heerlijkheid van God, welke geopenbaard is in Christus, in Wien God de goede werken, waarin wij wandelen zouden, heeft voorbereid.

Dit evangelie van de heerlijkheid des zaligen Gods was aan Paulus toevertrouwd geworden, en daarin had de soevereine genade van God zich op de treffendste en heerlijkste wijze tentoongespreid. Daaraan denkende, was Paulus' ziel vervuld met bewondering en vreugde, met dank en aanbidding; en in merkwaardige bewoordingen geeft hij aan de gevoelens zijns harten uitdrukking.

"En ik dank Christus Jezus, onzen Heer, die mij bekrachtigd heeft, dat hij mij getrouw geacht en in de bediening gesteld heeft, mij die te voren een lasteraar en vervolger en verdrukker was; doch mij is barmhartigheid geschied, omdat ik het onwetende heb gedaan in ongeloof; en de genade onzes Heeren is meer dan overvloedig geweest met geloof en liefde, die in Christus Jezus is. Het woord is getrouw en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te behouden, van wie ik de voornaamste ben. Maar mij is daarom barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus aan mij, die de voornaamste ben, al zijne lankmoedigheid zou betoonen, tot een voorbeeld voor hen, die in hem gelooven zullen ten eeuwigen leven." (vs. 12-16.)

Onuitsprekelijk heerlijke openbaring van Gods soevereine genade! Geen grooter lasteraar van den naam van Jezus van Nazareth, geen grooter vervolger en verdrukker der heiligen dan Saulus van Tarsus. Niet alleen stemde hij in met den hardnekkigen tegenstand van den Heiligen Geest, door de overpriesters en oudsten van Israël in de steeniging van Stefanus betoond, maar hij kon niet rusten, voordat hij alle volgelingen van den gehaten Nazarener van den aardbodem had verdelgd. Dreiging en moord tegen

de discipelen des Heeren blazende, was hij niet tevreden met de vervolging der heiligen te Jeruzalem, maar verzocht ook brieven van den hoogepriester aan de synagoge van Damaskus, om hen ook daar te binden en naar Jeruzalem over te brengen om gestraft te worden. "In al de synagogen heb ik hen dikmaals gestraft en gedwongen te lasteren;"

- zoo verhaalt hij-zelf aan Agrippa - "en uitermate tegen hen woedende, heb ik hen vervolgd, zelfs in de buitenlandsche steden." Zoodat de vijandschap der Joden, als het ware, in hem verpersoonlijkt was.

Wel had hij dit onwetende gedaan, in ongeloof; hij meende waarlijk bij zichzelf, dat hij tegen den naam van Jezus van Nazareth veel vijandigs moest doen. (Zie Hand. XXVI.) Om die reden was hem dan ook barmhartigheid geschied. Indien hij toch geweten had, wat hij eigenlijk deed; indien hij de genade des Evangelies had gekend; en hij had zich dan op zulk een wijze geopenbaard, dan zou God zich over hem niet hebben kunnen ontfermen. Hij zou dan, evenals zoovelen der schriftgeleerden en farizeërs, aan het oordeel der verharding zijn prijsgegeven. Nochtans verminderde dit geenszins zijne schuld. Diep was hij daarvan doordrongen. Omdat hij een lasteraar en vervolger en verdrukker geweest was, noemt hij zich de voornaamste der zondaren. Op den weg naar Damaskus was hem dit duidelijk geworden. Meenende Gode een dienst te bewijzen; in de overtuiging dat hij een ijveraar was, zoals weinigen, voor de voorvaderlijke godsdienst; in de meening, dat hij de beste daad zijns levens verrichtte door de discipelen van Jezus ook in de buitenlandsche steden te vervolgen; werd hij op den weg naar Damaskus ter aarde geworpen, en vernam hij uit den mond van den in den hemel verheerlijkten Heer, dat zijne woede tegen de heiligen niets anders was dan vijandschap tegen God. Met ontzetting aangegrepen, riep hij bevende uit: "Heer, wat wilt gij, dat ik doen zal?" In het diepst zijner ziel geschokt; overtuigd van zijne groote schuld en schrikkelijke zonde, kon hij drie dagen eten noch drinken; maar werd ook daarna, door de oneindige barmhartigheid Gods, van den grootsten vijand de meest overgegeven discipel; van den heftigen vervolger der gemeente de vurigste voorstander van het geloof in Jezus; en van den voornaamste der zondaren de trouwste en ijverigste prediker van het heil in Christus Jezus.

Saulus de voornaamste der zondaren. Ja, dit was hij; niet vergelijkenderwijze, maar in volstrekten zin. Ieder onzer kan in zekeren zin van zichzelf zeggen, dat hij de voornaamste der zondaren is. Want niemand dan ik-zelf weet, wat ik gedaan en gesproken heb, wat er in mijn hart is omgegaan; en bij die wetenschap, mijzelf met ieder ander vergelijkende, van wien ik alleen het uitwendige ken, zal ik mijzelf voor grooter zondaar dan alle anderen houden. Doch in dezen zin wordt het hier door Paulus niet bedoeld. Hij was werkelijk de voornaamste der zondaren. Op den ganschen aardbodem is er geen grooter zondaar geweest dan hij. En die voornaamste der zondaren is door Gods barmhartigheid gered. Door hem zoo langen tijd te verdragen in zijne woede en vijandschap, heeft God al zijne lankmoedigheid betoond, en door zich over hem te ontfermen en hem te redden, heeft de Heer zijne genade verheerlijkt. En daardoor heeft Jezus Christus hem gesteld *tot een voorbeeld voor hen, die in hem gelooven zullen ten eeuwigen leven.*

Welk een genade van God! Welk een troost voor een bekommerd gemoed! Welk een aanmoediging om tot Jezus Christus de toevlucht te nemen, en in Hem te gelooven! De voornaamste der zondaren is gered. De grootste vijand van God is bekeerd en verlost. Den lasteraar van Jezus, den vervolger en verdrukker der heiligen is barmhartigheid geschied. Zoo zien wij in hem wat Gods genade vermag. Niemand kan dus zeggen: mijne zonde is te groot dan dat zij vergeven, mijne schuld te zwaar, dan dat zij weggenomen, mijne vijandschap te hardnekkig, dan dat zij verzoend kan worden. Jezus heeft niet alleen gezegd: "komt allen tot mij, gij die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven;" maar Jezus heeft bovendien in Paulus een voorbeeld gesteld van hetgeen zijne genade vermag; zoodat ieder bekommerd en onder zijn schuld en zonde zuchtend zondaar, met het oog op de genade, die aan Paulus bewezen is, vrijmoedig de toevlucht tot Gods barmhartigheid nemen en in Christus Jezus gelooven kan.

Nemen wij dit toch ernstig ter harte, zoowel voor ons zelve als voor anderen. Gods barmhartigheid is oneindig; Gods genade is souverain; van die genade kunnen wij niet te veel verwachten. "Het woord is getrouw en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te behouden, van wie ik de voornaamste ben." Dat Evangelie is de troost en de hoop onzer ziel. Dat Evangelie prediken wij aan verloren zondaren. Dat Evangelie verdedigen wij tegen de eigengerechtigheid en de wettischgezindheid van zoovelen, die den naam van Christus belijden.

Gods souvereine genade, ja, die wordt ons hier wel in al haar schoonheid en glans voorgesteld. Die genade is grooter dan de zonde; die genade, zich openbarende in Gods onuitputtelijk geduld, is sterker dan de vijandschap van het menschelijk hart. Deze vindt haar grens in de onmacht van den mensch; gene kent geen grens, tenzij dan in den eigen en souvereinen wil van God. Hoe schuldig de mensch ook is, zijne zonde kan nooit de onafhankelijke

werkzaamheid van Gods natuur verhinderen, noch Gods plannen veranderen. Welk een haat de Joden ook vervult tegen Jezus van Nazareth, Saulus' bekeering is een voorbeeld, door God gesteld, van zijne genade, die zich eenmaal over zijn arm en verhard volk ontfermen zal. En die bekeering strekt tevens ten voorbeeld voor alle mensen, die vijanden van God en kinderen des toorns zijn. De voornaamste, de ijverigste, de hardnekkigste vijand is de beste, de vurigste, de machtigste getuige geworden van de wondervolle waarheid, dat Gods genade de zonde overtreft, dat het werk van Jezus de zonde te niet doet.

Geen wonder dan ook, dat Paulus, na de beschrijving van deze genade, zijne knieën buigt, en vol aanbidding uitroept: "Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, onzienlijken, eenigen God zij eer en heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Amen." (vs. 17.)

Merkwaardig zijn deze woorden. Nergens elders wordt in het Nieuwe Testament op deze wijze van God gesproken. Alleen hier en in Hoofdst. VI : 15 wordt God Koning genoemd, overal elders is Christus de Koning; en uitsluitend hier wordt van God gezegd, dat Hij is "de Koning der eeuwen." Dit wil zeggen: dat Hij, gelijk een koning de teugels des bewinds in handen heeft, in zijne handen houdt de ontwikkeling van alle eeuwen overeenkomstig zijne eeuwige raadsbesluiten. - God is de "onverderfelijke," omdat Hij alleen onsterfelijkheid bezit; de "onzienlijke," omdat Hij een ontoegankelijk licht bewoont; (zie hoofdst. VI : 16.) de "eenige", omdat er buiten Hem geen ander is, en alle goden afgoden zijn.

Na deze uitwijding over Gods souvereine genade vat de Apostel den in vs. 12 afgebroken draad weer op, en richt zich tot Timotheüs, om hem in bijzonderheden mede te deelen, hoe hij zijne bediening onder de Efeziërs te vervullen had. "Dit gebod draag ik u op, mijn kind Timotheüs!" namelijk het gebod of de opdracht om te Efeze te blijven, en aldaar de geloovigen in de gezonde leer te bevestigen en tegen de dwaalleeraren te waarschuwen. Deze opdracht had Paulus hem gegeven met apostolisch gezag, nochtans niet uit eigen beweging, maar "naar de voorafgegane profetieën" over Timotheüs, waardoor hij tot het werk der bediening was aangewezen. Deze profetieën waren echter niet alleen de grond voor Paulus' opdracht aan Timotheüs, maar waren tevens, het middel om Timotheüs in den strijd, die hem op zijn post wachtte, te versterken; "opdat gij door dezelve den goeden strijd strijdt." (vs. 19.) In den strijd, die hem wachtte, kon hij altijd denken aan de roeping, waarmede hij op bijzondere, bovennatuurlijke wijze geroepen was geworden, en daardoor volharden in zijn moeilijken werkkring; "behoudende het geloof en een goed geweten."

Dat waren de middelen, door welke hij de overwinning behalen kon. Timotheüs moest in Efeze de waarheid, de christelijke heilsleer, handhaven en verdedigen. Daartoe moest hij natuurlijk zelf "het geloof", dat is hier de leer des Christendoms, behouden. Week hij-zelf daarvan af, al was het in nog zoo geringe mate, dan kon hij natuurlijk die bij de anderen niet verdedigen. Men merke hierbij wel op, dat die geloofsleer, die leer des Christendoms, niet bloot in ons verstand moet worden opgenomen, maar dat onze ziel haar moet hebben aangenomen als de waarheid van God, waardoor licht verspreid wordt over alle dingen en waardoor wijzelven als kinderen des lichts in gemeenschap met God, die licht is, gebracht zijn, aangezien het de waarheid is, die vrij maakt.

Doch om in gemeenschap met God te kunnen leven, moet het geweten goed en rein zijn; daarom zegt Paulus: "behoudende het geloof en een goed geweten." Zonder een goed geweten geen gemeenschap met God, en zonder gemeenschap met God geen kracht om het geloof te behouden. Een bezoedeld geweten opent satan de deur, omdat het ons van de gemeenschap met God berooft. Het eigen-ik komt dan op den troon. Hoogmoed, eigenwaan en betweterij zijn daarvan het noodzakelijk gevolg. De menselijke geest komt onder den invloed van den duivel, en wordt langzamerhand afgevoerd. IJdele bespiegelingen en valsche stellingen komen in de plaats van de waarheid die uit God is; en ten slotte vervalt men tot ketterij, tot openlijken tegenstand van het Woord Gods. Kleine dingen hebben soms groote gevolgen. Als wij de oorzaak van de afdwalingen der geloovigen kenden, dan zouden wij die zeker vinden in de een of andere zedelijke afwijking van Gods geboden; want nooit zal de Heer toelaten, dat iemand, die met Hem wandelt, tot dwaling vervalt. Het is geenszins noodig de dwaling te kennen om er voor bewaard te blijven; als wij de waarheid maar kennen, en bovenal Hem, die de waarheid is, dan zijn wij voor de dwaling gevrijwaard. Is ons oog eenvoudig, dan is ons geheele lichaam verlicht. Een eenvoudige ziel, die met den Heer wandelt, zal beter de waarheid verstaan, dan de grootste geleerde; en iemand, die in gemeenschap met God

leeft, zal, al moge hij ook in menig opzicht onkundig zijn, toch voor dwaling bewaard worden; terwijl een in de waarheid goed onderwezen Christen tot de grofste dwaling vervallen kan, indien zijn geweten beoedeld wordt, en hij de gemeenschap des Heeren verlaat.

Er waren toen reeds enkele leden der Gemeente in dezen strik des satans verward geraakt. Door een goed geweten van zich te stooten, hadden sommigen aangaande het geloof schipbreuk geleden onder welke is Hymeneüs en Alexander, die ik aan den satan heb overgegeven, opdat zij leeren niet te lasteren." (vs.20.) Wij hebben hier een merkwaardig geval van apostolische tucht. Paulus, naar de macht, die hem door God gegeven was, verwijderde deze dwaalleeraren uit de gemeente. Door apostolisch gezag deed hij hier hetzelfde, als waartoe hij de korinthische gemeente ten opzichte van den man, die met zijns vaders vrouw leefde, vermaande. Zij moesten denzulken aan den satan overgeven, tot verderf des vleesches, opdat de geest behouden zou worden in den dag des Heeren Jezus; en deze dwaalleeraren worden door Paulus aan den satan overgegeven, opdat zij leeren zouden niet te lasteren. De uitoefening en het doel der tucht was dus in beide gevallen hetzelfde; het onderscheid ligt alleen hierin, dat in het ééne geval de gemeente en in het andere geval Paulus door apostolisch gezag de tucht uitoefende.

De Gemeente van Christus is het huis Gods op aarde, waarin de Heilige Geest woont. Daarbuiten is de wereld, die onder de heerschappij van den satan staat. Wie dus buiten de Gemeente gesloten wordt is weer teruggeworpen op het gebied van den satan, en derhalve aan den satan overgegeven. Hymeneüs en Alexander hadden naar den duivel geluisterd en waren zijne werktuigen geworden. Van God afgeweken, hadden zij de waarheid verworpen en de dwaling gepredikt. Zij moesten daarom gevoelen, aan wien zij het oor geleend hadden. Paulus gaf hen aan den duivel over, opdat zij leeren zouden niet meer te lasteren. De duivel, die hen eerst verleid had, plaagde hen nu met angsten der ziel of met kwalen des lichaams; (beiden kan het geweest zijn) en God gebruikte deze boosheid des satans tot hun heil, opdat hun eigen wil zou worden gebroken en zij tot Hem zouden terugkeeren. Dit is altoos het doel der tucht. Zij is de uitoefening van Gods gerechtigheid; doch zij komt voort uit het liefdevolle hart van God, die de ziel van de macht des satans bevrijden en tot Hem terugbrengen wil.

HOOFDSTUK II.

Het beginsel, dat in dezen brief op den voorgrond geplaatst wordt, is, gelijk wij reeds in den aanvang opmerkten, de souvereine genade van God, onzen Heiland, die zich uitstrekt tot alle menschen, en niet alleen tot de Joden. Deze genade ligt ook ten grondslag aan de vermaningen der Apostels in het begin van dit hoofdstuk. De wettische geest der Joden beschouwde de heidensche vorsten als vijanden, en de volken, in het algemeen, als der goddelijke gunst onwaardig. En de vervolgingen, waaraan de Christenen van de zijde dier vorsten en volken blootstonden, konden zeer licht verkeerde en Gode onwaardige gevoelens ten hunnen opzichte in hen opwekken. Doch de genade verheft zich boven deze, overigens heel natuurlijke, gevoelens des harten. Zij wil, dat wij aan alle menschen in liefde zullen gedenken, daar wij verbonden zijn met een God, die in het evangelie als Heiland tot alle menschen komt.

"Ik vermaan dan vóór alle dingen, dat gedaan worden smeekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen voor alle menschen, voor koningen en allen, die in hoogheid zijn, opdat wij een rustig en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid. Want dit is goed en aangenaam voor God, onzen Heiland, die wil, dat alle menschen behouden worden en tot kennis der waarheid komen." (vs. 1-4.)

"De overheid is Gods dienaar, u ten goede," zegt Paulus in Rom. XII, "zij draagt het zwaard niet tevergeefs; want zij is Gods dienaar, een wreekster tot straf voor hem, die kwaad doet." Zij moet dus van Gods wege het gezag hier beneden handhaven, de boozen straffen en de goeden beschermen. Zij kan evenwel van de haar verleende macht een zeer verkeerd gebruik maken, door de goeden te vervolgen en de kwaden hun gang te laten gaan en te beschermen. Hoe menigwerf heeft zij op schrikkelijke wijze van hare macht misbruik gemaakt, en is daardoor de oorzaak geworden, dat de geloovigen geen rustig en stil leven konden leiden, en de prediking des evangelies gehinderd, zoo niet onmogelijk gemaakt werd. Daarom moeten de geloovigen voor koningen en allen, die in hoogheid zijn, bidden, opdat God hunne harten zóó bewerkte, dat wij een rustig en stil leven mogen leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid, en opdat zoo doende het evangelie zijnen vrijen loop hebbe. Wij moeten ook voor de bekeering van koningen en overheden bidden, evenals voor de bekeering van alle menschen, doch dit is niet de

beweegreden , die hier wordt opgegeven voor onze gebeden. De beweegreden hier is: dat wij een stil en gerust leven mogen leiden; daarom moeten wij God bidden, dat Hij de overheden zóó besture, dat zij naar zijnen wil, als zijne dienaren, in rechtvaardigheid regeeren en de prediking des evangelies geen hinderpalen in den weg leggen.

God, onze Heiland, wil, dat alle menschen behouden worden en tot kennis der waarheid komen. Hier is natuurlijk geen spraak van Gods raadsbesluiten, maar van Gods wegen ten aanzien van de menschen onder het evangelie. God handelt in genade. Het is nu de welaangename tijd, de dag der zaligheid. Zijn liefdevol hart strekt zich uit tot alle menschen. Door het bloed van Christus staat de deur wijd open, en aan allen, die komen, wordt vergeving van zonden en vrede verzekerd. Het werk der verzoening is volbracht en God is ten opzichte van de zonde volkomen verheerlijkt; zoodat Hij op grond van dit werk, naar de liefde zijns harten, alle menschen de blijde boodschap des heils kan doen verkondigen, en allen kan uitnoodigen om aan het heil in Christus deel te nemen. Wie niet hooren wil, heeft zijne verdoemenis alleen aan zichzelf te wijten. De vijandschap van den mensch tegen het evangelie is de eenige hinderpaal voor zijne behoudenis. Van Gods zijde is alles gedaan om hem van het verderf te kunnen redden. Dat God niettegenstaande deze vijandschap en dezen boozen wil toch zijne raadsbesluiten vervult, en redt allen, die Hij vóór de grondlegging der wereld heeft uitverkoren, verandert niets aan zijne wegen van liefde en genade en niets aan de verantwoordelijkheid des menschen. Eenmaal zal het allen duidelijk worden bewezen, dat zij door hunne eigene schuld en door hunnen hardnekkigen tegenstand van het evangelie zijn verloren gegaan.

Wij, die gelooven, kennen deze liefde van God, en daarom prediken wij het evangelie aan allen, en bidden voor alle menschen. Het onderscheid tusschen Joden en heidenen heeft opgehouden te bestaan. Gods liefde strekt zich nu uit tot alle menschen, zonder onderscheid. "Want er is één God en één Middelaar tusschen God en menschen: de mensch Christus Jezus, die zichzelf gegeven heeft tot een losprijs voor allen, de getuigenis te zijner tijd." (vs. 5,6.) Er is één God. Deze openbaring was reeds aan Israël gegeven. Zij moesten daarvan getuigenis geven in deze wereld, die in het veelgodendom verzonken lag. Doch deze eeuwige en onveranderlijke waarheid was niet voldoende om den mensch met God in gemeenschap te brengen. God bleef achter het voorhangsel verborgen. Niemand kon tot Hem naderen. Doch het Christendom brengt ons de volle waarheid. Het stelt niet alleen de eenheid van het goddelijk wezen in nog helderder licht dan zulks in het Oude Testament mogelijk was maar het predikt ons tevens, dat het voorhangsel gescheurd is, en de weg tot God openstaat, omdat er "een Middelaar is tusschen God en menschen." Het evangelie predikt ons, dat er een middelaar is, en dat er slechts één is. Zoo waarachtig als er maar één God is, zoo waarachtig is er ook maar één Middelaar tusschen God en menschen. Dit is de kenmerkende waarheid in het Christendom. Op den door God bepaalden tijd is de getuigenis daarvan in het Evangelie tot ons gekomen.

Twee dingen worden ons hier van dien Middelaar gezegd: Hij is mensch, en Hij heeft zichzelf gegeven tot een losprijs voor allen. Welk een onuitsprekelijk heerlijke waarheid! Er is een Middelaar tusschen God en ons, en die Middelaar is mensch, ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Wij waren schuldig; wij waren onbekwaam om tot God te naderen; God, die te rein van oogen is, dan dat Hij het kwaad kan aanschouwen, moest zich voor ons verbergen en aan ons onttrekken; om tot God te kunnen naderen, om met God in gemeenschap te kunnen treden, hadden wij een middelaar nodig, die, de heerlijkheid van God handhavende en zijne gerechtigheid verheerlijkende, ons passend maakte voor de tegenwoordigheid van God. Christus is die Middelaar. Hij heeft zichzelf gegeven tot een losprijs voor allen. Wie in Hem gelooft, is gerechtvaardigd van de zonde. Daar God is verheerlijkt geworden door de overgave van Christus in den dood des kruises, als de rechtvaardige straf voor de zonde, kan een iegelijk, die in Christus gelooft, en dientengevolge deel heeft aan zijn werk, naar Gods gerechtigheid, treden in de onmiddellijke tegenwoordigheid des Heiligen. "De genade heerscht, door gerechtigheid, tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heer."

Doch om voor menschen te kunnen lijden, en om menschen bij God te kunnen vertegenwoordigen, moest de Middelaar *mensch* zijn. En Hij is mensch geworden, waarachtig mensch, aan alle menschenlijke zwakheden onderworpen. Hij is geworden uit een vrouw. Vleesch en bloed was Hij deelachtig, ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Doch dit is niet alles. Er ligt meer opgesloten in die heerlijke waarheid: "Er is één Middelaar tusschen God en menschen: de mensch Christus Jezus." Laat mij hier de schoone woorden van een ander aanhalen:

“Wij zijn te zwak om de openbaring van God op deze aarde, waar wij ons bevinden, te kunnen bevatten; en hoewel onze schuld is uitgewischt, zoo zijn wij nochtans zwak in ons toevlucht nemen tot God en in onze gemeenschap met Hem. Christus heeft God geopenbaard in zijn eigen persoon, en in al de omstandigheden, waarin de mensch hulp noodig had, hetzij voor zijn lichaam, hetzij voor zijne ziel. Hij heeft zich ten diepste vernederd, opdat er geen mensch, al ware het de ellendigste, in deze wereld zou zijn, die niet gevoelde: God is bij mij in goedheid, geheel toegankelijk voor mij, tot mij gekomen. Gods liefde, geopenbaard in Christus, heeft in de ellende des menschen de aanleiding gevonden om zich op volmaakte wijze te openbaren, en om te toonen, dat er geen enkele behoefte is, waaraan Hij niet beantwoordt; geen enkele menschenlijke ellende, waaraan Hij zich onttrekt geen ellendige, dien Hij afwijst. Hij is op aarde gekomen om met de ellende van den mensch in aanraking te zijn. En nu Hij in den hemel verhoogd is, is Hij niet veranderd. Hij vergeet zijne menschenlijke ondervindingen niet; zij zijn voor eeuwig door zijne goddelijke macht gegraveerd in de medelijdende gevoelens zijner menschenlijke natuur, naar de kracht van die goddelijke liefde, welke de bron en de beweegreden dezer gevoelens was. Hij is steeds *mensch* in de heerlijkheid, en dat wel in goddelijke volmaaktheid. De godheid verleent de kracht zijner liefde aan de menschenheid des Heeren, maar zet deze geenszins ter zijde. Welk een Middelaar! Niets kan vergeleken worden bij zijne teederheid, bij zijne kennis van het menschenlijk hart, bij zijn medegevoel, bij zijne ondervinding van onze behoeften. Zonder het oneindige der Godheid te verliezen, en in de kracht zijner liefde, kwam Hij hier beneden, nam deel in de menschenlijke natuur aan al het lijden der menschenheid, en onderwierp zich aan al de omstandigheden, in welke het hart van den mensch gewond, geperst en ontmoedigd, of aan het kwaad onderworpen kan worden. Er is geen menschenlijk hart, dat zóó goed begrijpt, en zóó goed gevoelen kan elken last, die ons drukt, als zijn hart. De mensch Christus Jezus is onze Middelaar; niemand is ons zóó nabij; niemand heeft zich zóó vernederd; niemand is met goddelijke kracht afgedaald tot de behoeften, en tot *al* de behoeften van den mensch. Het geweten is gereinigd door zijn werk, het hart wordt getroost door hetgeen Hij was en hetgeen Hij is tot in eeuwigheid. Er is slechts één Middelaar.

Te denken aan een ander zou niets anders zijn dan Hem te berooven van zijne heerlijkheid, en ons van onze volmaakte vertroosting. Zijne komst uit den hemel, zijne goddelijke natuur, zijn bloed, het feit dat Hij nu als mensch voor ons in den hemel leeft, maken Hem tot den éénen en eenigen Middelaar." --

Van deze eeuwige waarheden was Paulus een prediker en apostel. De Middelaar was niet middelaar als hoogepriester op zijn troon tusschen Israëel en Jehovah, maar mensch tusschen God en menschen. Alle scheidsmuren waren afgebroken; elke hinderpaal was weggenomen. God wendde zich als Heiland door den éénen Middelaar tusschen God en menschen, den mensch Christus Jezus, tot alle menschen. Deze heerlijke waarheid was aan Paulus toevertrouwd geworden, om daarvan alom getuigenis af te leggen.

Na deze korte maar belangrijke uitweiding komt de Apostel terug op zijne vermaning in vs. 1 en 2, en bepaalt het gedrag, 'twelk den Christen-mannen en vrouwen betaamt; waarbij wij moeten opmerken, dat hier, geheel in overeenstemming met het karakter van dezen brief, alleen gehandeld wordt over het uitwendig gedrag, over hetgeen door iedereen, zelfs door ongeloovigen, kan opgemerkt worden. “Ik wil dan, dat de mannen te aller plaatse bidden, opheffende heilige handen, zonder toorn en twist.” (vs. 8.) Dit ziet natuurlijk op het bidden in het openbaar, zoowel in de vergadering als overal elders. In huis met hare kinderen en dienstboden, in besloten kringen onder vrouwen, mag de vrouw hardop bidden; maar in het openbaar is dit voor de vrouw niet betamelijk. De man daarentegen moet overal, te aller plaatse, bidden. Hij moet evenwel bedenken, dat bidden spreken is tot God, die heilig is en vol van liefde en genade. Daarom kan zijn gebed den Heere alleen dan behagen, als hij *heilige* handen, die niet tot werktuigen van onreine lusten gebruikt zijn, kan opheffen, en wanneer toorn en twist verre van hem zijn. Een man, wiens handen bezoedeld zijn, en die zich aan toorn en twist heeft overgegeven, kan onmogelijk tot eer van God en tot stichting van anderen bidden. Hij brengt, zoo doende, den heiligen naam des Heeren in minachting.

"Desgelijks ook, dat de vrouwen in een stemmig gewaad zichzelf versieren met schaamte en ingetogenheid, niet met haarvlechten en goud, of paarden, of kostbare kleeding; maar hetgeen aan vrouwen betaamt, die de godsvrucht belijden, door goede werken." (vs. 9, 10.) Welke ook de mode of de bijzondere gewoonten van een land zijn, zoo heeft de christelijke vrouw daarmede niets van doen. Zij belijdt de godsvrucht, en zij moet daarom in hare openbaring, in haar uiterlijk vertoon, in overeenstemming zijn met de gedachte van God, en uit vreeze voor Hem

alles vermijden, wat naar opschik zweemt. En daar de Heere God niet ziet op hetgeen voor oogen is, zoo moet zij haar sieraad niet zoeken in kostbare kleeding of in gouden kleeddiën, maar in goede werken, die kostelijk zijn voor God (Zie 1 Petr. III : 1-6.) Openbaart zij zich op deze wijze, dan zal de christelijke vrouw, hoewel zij niet op den voorgrond treedt, hoewel zij nergens en in geenerlei opzicht opzien baart, evengoed als de man, tot een Gode waardige getuigenis in deze booze en ijdele wereld bijdragen, en de verheerlijking Gods bevorderen.

Doch de Apostel voegt er nog iets aan toe, en gaat nog een weinig verder. Hij zegt: "De vrouw late zich leeren in stilheid, in alle onderdanigheid; doch ik laat aan een vrouw niet toe, dat zij leere, noch over den man heersche, maar wil dat zij in stilheid zij." (vs. 11, 12.) Dit is zoo stellig mogelijk gesproken. Hier wordt geen uitzondering toegelaten. De beweging in onze dagen, gewoonlijk de emancipatie der vrouw genoemd, is derhalve in lijnrechten strijd met de gedachte Gods, en moet daarom door ons worden beschouwd als een werk des duivels, die door dit middel er zeker in slagen zal om de verhoudingen, die God in zijne wijsheid en liefde heeft verordend, om te keeren, en zoo doende ten slotte de maatschappij te gronde te richten. Uit de profetie weten wij, wat het einde van den opstand des menschen tegen God wezen zal; hoe de mensch, aangevoerd door den satan, alle door God verordende instellingen en verhoudingen zal omkeeren; en daarom moeten wij ons beijveren om in elk opzicht te toonen, dat een andere geest dan de geest dezer eeuw, dan de geest des satans, ons bestuurt. Bedenken wij wel, dat wij steeds gevaar loopen om met den stroom te worden meegevoerd, en onder den invloed van den geest der eeuw te geraken. Het eenig behoedmiddel daartegen is ons eenvoudig, zonder tegenspreken, te onderwerpen aan de uitspraken van het Woord van God, die alleen wijs en goed is.

De vrouw moet dus onderdanig, onderworpen zijn; zij mag niet leeren, maar moet zich laten leeren; zij mag niet over den man heerschen, maar moet in stilheid hare plaats, door God haar aangewezen, innemen. Dit moge vaak moeielijk zijn in deze wereld, waar alles door de zonde bedorven is, doch zij moet er hare vreugde en hare eer in stellen om de oorspronkelijk door God ingestelde verhouding te handhaven; en daardoor het bewijs te leveren, dat het Christendom alles tot zijn ware orde terugbrengt. Al zou ook de man zwak en zijne vrouw sterk zijn, en de vrouw dus een groot zedelijk overwicht hebben, zoo moet zij toch hare ware plaats blijven innemen, en zal daarin den zegen des Heeren ondervinden.

Het beginsel, dat aan deze vermaningen ten grondslag ligt, is al onze aandacht waardig. Wij kunnen er uit leeren, hoe in onze verhouding tot God alles afhangt van het uitgangspunt. In den staat der onschuld bekleedde Adam de eerste plaats; in de zonde was Eva de eerste. "Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva; en Adam is niet verleid, maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest." (vs. 13, 14.) Om deze dubbele reden moet de vrouw dus een ondergeschikte plaats innemen. Bij de schepping van den mensch was, om zoo te spreken, Eva in Adam begrepen. Zij werd uit hem genomen, en werd hem gegeven tot zijne hulpe. Adam was het beeld en de heerlijkheid Gods, en Eva de heerlijkheid van Adam. (Zie 1 Kor. XI : 7.) Zoo stond en staat dus de vrouw onder den man, en is van hem afhankelijk. Een onafhankelijke positie in te nemen is dus voor de vrouw geheel tegen de bedoeling van God. Maar bovendien niet door den man, maar door de vrouw is de zonde in de wereld gekomen. Hoe schuldig Adam ook was door zijne ongehoorzaamheid, zoo is hij toch niet verleid geworden. De vrouw, door den duivel verleid zijnde, is in overtreding geweest, en heeft Adam, zwak door zijne genegenheid voor zijne vrouw, medegesleept. Daarom heeft de vrouw een bijzondere straf ontvangen. Hare menschenlijke natuur moet op een zeer smartelijke wijze de gevolgen harer zonde ondervinden, en zij ondergaat deze smart als een bewijs van het oordeel des Heeren. Doch ook hierin heeft de genade Gods in Christus een groote verandering gebracht. Paulus toch zegt: "Doch zij zal gered worden in barenood, indien zij blijven in geloof en liefde en heiligheid met ingetogenheid." (vs. 15.) Wandelt zij in geloof en liefde en heiligheid met ingetogenheid, dan zullen de smarten, welke op zichzelf het bewijs van het oordeel des Heeren zijn, de gelegenheid worden voor de openbaring van de barmhartigheid en de hulp van God.

HOOFDSTUK III.

De Apostel komt nu tot de ambten in de gemeente. Eerst spreekt hij over de opzieners of ouderlingen en daarna over de diakenen, en eindelijk over de gemeente des Heeren zelve.

Daar er zulk een groote verwarring van denkbeelden omtrent dit punt onder de geloovigen heerscht, is het wel van belang, dat wij een oogenblik bij dit onderwerp stilstaan. Over het algemeen meent men, dat niet alleen ouderlingen en diakenen maar ook herders, leeraars en evangelisten een ambt bekleeden. Dit is evenwel in strijd met hetgeen de Schrift ons leert. Nergens wordt gesproken van een leeraars- of herdersambt, en evenmin van een ambt als evangelist; terwijl er wel gesproken wordt van een opziensambt en van het ambt als diaken. Herders, leeraars, evangelisten zijn gaven, door God aan de gemeente gegeven, evenals apostelen en profeten, evenals het spreken in talen of het doen van wonderen. In 1 Kor. XII, Efeze IV en Rom. XII, waar de verschillende gaven, die God in de gemeente gegeven heeft, worden opgenoemd, is geen spraak van ouderlingen en diakenen; terwijl uit de brieven aan Timotheüs en Titus blijkt, dat de opziensambt wel de gaven van leeraar of herder hebben konden, maar deze geenszins tot hun opziensambt behoorden. De ouderlingen toch, die arbeiden in woord en leer, moesten dubbele eer waardig geacht worden, zegt Paulus in hoofdst. V. Het arbeiden in woord en leer behoorde dus niet tot het ambt van een ouderling; doch hij kon bij zijn ambt als ouderling, ook de gave van leeraar of herder hebben, en in dat geval was hij dubbele eer waardig, vooreerst als ouderling en dan als herder of leeraar. En uit de Handelingen blijkt, dat er diakenen waren, zooals Stefanus en Filippus, die behalve hun ambt als armenverzorgers, ook de gave ontvingen om het evangelie te prediken.

Vandaar dan ook het onderscheid, dat wij in de Schrift vinden tusschen de positie van ouderlingen en diakenen en die van herders, leeraars en evangelisten. Een ouderling en een diaken was aan ééne plaats verbonden, en had op een andere plaats als zoodanig niets te zeggen; terwijl herders, leeraars en evangelisten niet aan ééne plaats verbonden zijn, maar overal, waar zij komen, hunne gave besteden moeten. Daarom wordt er wel gesproken van de ouderlingen en de diakenen te Jeruzalem, te Filippi, enz.; maar nimmer van den herder, leeraar of evangelist van deze of gene gemeente. Dit is een zaak, aan de Schrift geheel vreemd; en waar in de christelijke kerk thans zóó gesproken wordt, is dit een bloot menselijke instelling, die een gevolg is van het niet verstaan van het onderscheid tusschen gave en ambt.

Dit onderscheid tusschen gave en ambt blijkt ook daaruit, dat er in de Schrift nimmer spraak is van het aanstellen van een herder of leeraar of evangelist. maar wel van het aanstellen van ouderlingen en diakenen. Wie een gave van God ontving, moest die gave besteden. Hij was voor de uitoefening zijner gave verantwoordelijk aan God, die door hem de gemeente diende. Die gemeente had zijne gave dankbaar uit Gods hand aan te nemen; zij moest de zoodanigen gehoorzaam zijn en eeren, en hun van hare goederen mededeelen. Ouderlingen en diakenen evenwel werden aangesteld - de ouderlingen door de Apostelen of door hunne afgezanten; de diakenen gekozen door de gemeente. Dit verschil ligt in den aard der zaak. Een diaken is iemand, die het geld en het goed, dat de gemeente bijeenbrengt, aan de armen uitdeelt; en daarom kiest de gemeente de zoodanigen, die zij haar vertrouwen waardig keurt. Een ouderling moest opzicht houden over de gemeente, en daarom werden die niet door de gemeente gekozen, maar door de Apostelen, op Gods bevel en aanwijzing, aangesteld.

Merken wij tevens op, dat "opziener" (episcopos, van daar "bisschop") en "ouderling" (presbuteros, d.i. oudste) een en hetzelfde ambt is, en geenszins twee ambten vormen, gelijk zulks in een groot deel der christelijke kerk wordt geleerd. Dit wordt klaarlijk bewezen door Titus I : 5-7. Paulus schrijft daar, dat hij Titus op Creta achtergelaten had opdat deze in elke stad *ouderlingen* zou aanstellen, en geeft dan op, hoe de ouderlingen moeten zijn, waarbij hij met de woorden begint: "Want een *opziener* moet onberispelijk zijn." Ouderling en opziener was dus dezelfde persoon. Hij was "ouderling", omdat hij geen "nieuweling" wezen mocht, maar een bejaard persoon, die vrouw en kinderen had, een oudste. Hij was "opziener", omdat hij over de gemeente Gods het opzicht houden moest.

Zien wij nu, wat de Apostel omtrent de ouderlingen en diakenen aan Timotheüs schrijft. Hij begint met te zeggen: "Het woord is getrouw: Indien iemand tot een opziensambt lust heeft, hij begeert een voortreffelijk werk." (vs. 1.) Voorwaar, wel is het een voortreffelijk werk, om het opzicht te houden over de gemeente Gods, die Hij zich verworven heeft door het bloed zijns eigenen Zoons, om zorg te dragen voor de geliefde kinderen van God; opdat zij wandelen in gemeenschap met den Heer, en hun gedrag overeenstemme met hunne christelijke belijdenis; opdat zij de eenheid des Geestes bewaren door den band des vredes; en opdat zij beschermd en gewaarschuwd worden tegen de wreede wolven, die de kudde trachten te verscheuren. Wie een hart voor den Heer heeft, kan zich hieraan

wel toewijden, en vindt gelegenheid genoeg om zijne liefde tot de zielen te openbaren. Doch om dit ambt te kunnen waarnemen, moet men de daartoe noodige hoedanigheden bezitten. Paulus noemt deze achtereenvolgens op.

"De opziener dan moet onberispelijk zijn," dat wil zeggen, er moet op zijn gedrag niets zijn aan te merken; van zijn inwendig leven wordt natuurlijk niet gesproken. Hij moet "ééner vrouwe man" zijn, namelijk de man van ééne vrouw. Onder de heidenen bestond de veelwijverij, en zelfs in Israël had God, om de hardheid huns harten, toegelaten meer dan ééne vrouw te hebben; doch dit was geheel tegen de oorspronkelijke instelling des huwelijks. God had man en vrouw gemaakt. Tot deze oorspronkelijke instelling werden de Christenen teruggebracht. In de Gemeente des Heeren moest de heiligheid van het huwelijk worden gehandhaafd. Daarom moest iedere man zijn eigene vrouw hebben. Er waren evenwel in de gemeente geloovigen uit de Heidenen en uit de Joden, die, toen zij bekeerd werden, meer dan ééne vrouw hadden; deze werden niet gedwongen hunne vrouwen op één na weg te zenden; doch de zoodanigen mochten niet tot ouderling of diaken worden aangesteld. Wie opzicht over de gemeente hield, of wie de armen verzorgde, moest in alles, en daarom ook hierin, geheel in overeenstemming zijn en leven met Gods gedachte.

Een opziener moest verder zijn "wakker" of nuchter, "ingetogen", niet lichtzinnig, "deftig", geen windbuidel, "gastvrij", (zie Rom. XII : 12; Hebr. XIII : 12.), "bekwaam om te leeren", dit is niet de gave van leeraar te zijn, maar de geschiktheid om onderwijs te geven; hij moest "geen drinker, geen vechter" zijn "maar bescheiden, niet twistziek, niet geldgierig." (vs. 2, 3.) "Zijn eigen huis" moest hij "goed besturen, zijne kinderen in onderdanigheid houdende met alle eerbaarheid, want indien iemand zijn eigen huis niet weet te besturen, hoe zal hij zorg dragen voor de gemeente Gods?" (vs. 4, 5.) Een opziener moest dus niet alleen persoonlijk, in zijn privaat leven en gedrag in alles een voorbeeld der gemeente zijn; maar ook de inrichting en de orde van zijn huis en de opvoeding zijner kinderen moest den heiligen ten voorbeeld kunnen strekken. Hoe zou hij de geloovigen kunnen vermanen en waarschuwen; hoe zou hij hun aanwijzingen voor hun gedrag kunnen geven, indien hij zelf niet wandelde, zooals het den Heere welbehagelijk was! Zijne woorden zouden geen invloed uitoefenen; men zou natuurlijk denken: "doe naar mijn woorden, maar niet naar mijn werken!" Ook moest hij "geen nieuweling" zijn, niet iemand, die pas bekeerd was, en dus van de waarheid nog weinig verstond, maar een bejaard persoon, die reeds langen tijd Christen was geweest, en zich als een Christen gedragen had. "Opdat hij niet, opgeblazen wordende, in dezelfde misdaad als de duivel vervalle", (vs. 6.) voegt Paulus er bij. De duivel heeft zich verheven op zijne eigene voortreffelijkheid, en is in de waarheid niet staande gebleven; (zie Ezech. XXVIII.) evenzoo bestond er groot gevaar, dat, wanneer een pas bekeerd Christen tot het opzienersambt zou worden aangesteld, hij tot hoogmoed vervallen zou. En daar een opziener aan het hoofd der gemeente stond, in vele gevallen de gemeente vertegenwoordigde voor de wereld, zoo moest hij "een goede getuigenis hebben van hen, die buiten zijn", zoodat de wereld niets op hem wist aan te merken, maar hem integendeel achtte en eerde. Hij moest een goede getuigenis hebben, "opdat hij niet in smaadheid valle en in den strik des duivels." (vs. 7.) Wie geen goed getuigenis heeft, zal, daar hij niet moedig durft optreden, aangezien zijn geweten hem veroordeelt, den duivel toegeven en zich door hem laten vangen.

Van de diakenen zegt de Apostel bijkans hetzelfde. (vs. 8-13.) Evenals de opzieners mochten zij slechts ééne vrouw hebben; moesten zij hunne kinderen en hunne eigene huizen goed besturen; moesten zij eerbaar, niet tweetongig, niet overgegeven aan veel wijns zijn; geen vuilgewinzoekers, zoodat er geen gevaar voor oneerlijkheid bestond, bewarende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten. Uit de pasbekeerden mochten zij niet gekozen worden: want, zegt Paulus, "dat dezen ook eerst beproefd worden, daarna dienen, als zij onberispelijk zijn." (vs. 10.) Eén merkwaardig verschil is er echter in hetgeen de Apostel omtrent de opzieners en de diakenen zegt. Hij zegt namelijk, hoe de vrouwen der diakenen behoorden te zijn, terwijl hij daarvan bij de opzieners geen melding maakt. "De vrouwen desgelijks moeten eerbaar zijn, niet kwaadsprekend, nuchter, in alles getrouw." (vs. 11.) De reden hiervan is duidelijk. Een opziener had de zorg over de zielen der heiligen, en oefende gezag uit in de gemeente; en daarmede hadden de vrouwen niets te maken. Doch een diaken was een verzorger der armen; hij moest zich dus met de uiterlijke omstandigheden der geloovigen en met de inrichting hunner gezinnen bemoeien, anders kon hij zijne dienst niet goed vervullen; en daarin kon zijne vrouw hem behulpzaam zijn en hem van raad en voorlichting dienen. Dientengevolge moest de vrouw van een diaken zulke hoedanigheden bezitten, die haar bekwaam maakten, om haren man te doen eerbiedigen, en haar behoedden om van hetgeen zij omtrent de huiselijke omstandigheden der

geloovigen vernam, een slecht gebruik te maken. Een kwaadsprekende vrouw, b.v., zou als de vrouw van een diaken ontzaglijk veel kwaad kunnen doen. De getrouwheid, waarmede een diaken zijn ambt vervulde, 't welk inderdaad van zeer kieschen aard was, en waartoe veel liefde en geduld werd vereischt, was een middel om zich een goeden opgang en veel vrijmoedigheid in het geloof, dat in Christus Jezus is, te verwerven. (vs. 13.) Stefanus en Filippus zijn daarvan de treffende getuigen; zij overschreden spoedig hunne dienst als diaken, en werden vurige en ijverige predikers van het evangelie der genade.

“Deze dingen schrijf ik u, hopende spoedig tot u te komen; maar zoo ik vertoef, opdat gij weet, hoe men in Gods huis verkeereren moet, 't welk de gemeente des levenden Gods is, de pilaar en grondslag der waarheid.” (vs. 14, 15.) Merkwaardige woorden! Gelijk op vele andere plaatsen in de brieven van Paulus, zoo geven ook hier de omstandigheden in de gemeente hem aanleiding tot ontvouwing der waarheid. De aanwijzingen omtrent de ouderlingen en diakenen, welke voor Timotheüs noodig waren, opdat hij weten zou, hoe hij zich in de gemeente moest gedragen, leidden den Apostel er toe om te zeggen, wat de gemeente des Heeren is. Zij is 1°. Gods huis; 2°. de gemeente des levenden Gods; 3°. de pilaar en grondslag der waarheid. Dit was zij niet alleen in die dagen van orde en rust, van vreugde en eenheid; maar dit is zij ten allen tijde. Voorzeker, het onderscheid tusschen den praktischen toestand van toen en thans is ontzachlijk groot; doch dit neemt niet weg, dat, dank zij Gods genade! de Gemeente, in Gods oog en naar Gods gedachte, ten allen tijde dezelfde is; zoodat het de roeping is van allen, die gelooven, en die dus levende leden der Gemeente zijn, om die Gemeente in haar waar karakter te erkennen en zich in overeenstemming met dat karakter te gedragen. Het verval der Gemeente, waarover wij treuren en ons verootmoedigen, verhindert ons dus niet om te handelen naar dezelfde beginselen, die in de dagen der Apostelen geldig waren. De tijden en omstandigheden kunnen die beginselen niet veranderen of wijzigen. De Heer verwacht van ieder der zijnen, dat hij in zijne Gemeente verkeert, zooals het Hem welbehagelijk en overeenkomstig zijne gedachte is. Daartoe is het van het uiterste belang te weten, wat de Gemeente is.

Welnu de Gemeente is *Gods huis*. Gelijk God eertijds woonde in den tempel te Jeruzalem tusschen de cherubijnen der heerlijkheid, zoo woont God nu in de Gemeente. Daarom is de Gemeente Gods huis; en wel Gods huis *op aarde*, want de Apostel schrijft deze dingen, opdat Timotheüs weten zou, hoe men in Gods huis verkeereren moet. Hoedanig ook de praktische toestand der Gemeente wezen moge, zoolang de ware geloovigen nog op aarde zijn, in wie de Heilige Geest woont, blijft de Gemeente het huis van God. Eerst bij de komst van Jezus, als de geloovigen in den hemel worden opgenomen, wordt de Gemeente, volgens de Openbaring, de groote hoer en Babylon, en gaat zij haar oordeel te ontmoet. Dit is van groot gewicht. Is toch de Gemeente het huis van God, dan heeft God alles over dat huis te zeggen; dan mag Hij alleen regelen stellen; dan heeft ieder in dat huis zich naar Zijnen wil te gedragen en naar Zijn woord te luisteren; en dan is het niets minder dan terzijdestelling van Zijn gezag, wanneer men in dat huis naar eigen goedvinden handelt en wandelt.

De Gemeente is, in de tweede plaats, *de gemeente des levenden Gods*. God, in Wien, in tegenstelling met de menschen en met de afgoden, de macht des levens is, heeft een gemeente, een vergadering, buiten deze wereld, welke Hij voor Zich heeft afgezonderd.

En in de derde plaats is de Gemeente *de pilaar en grondslag der waarheid*. De Gemeente is de waarheid niet; het woord van God is de waarheid. "Uw woord is de waarheid," zegt de Heer in Joh. XVII, en het geloof aan de waarheid vergadert de gemeente. Maar de Gemeente is de *pilaar en grondslag* der waarheid hier beneden; dat wil zeggen, zij handhaaft de waarheid op aarde. Wanneer zij in den hemel zal zijn opgenomen, zullen de menschen aan de dwaling worden overgegeven, zoodat zij allen den mensch der zonde, den zoon des verderfs, zullen aanbidden. (Zie 2 Thess. II.) De Gemeente is door God op aarde gesteld om de waarheid te handhaven en te prediken. Toen Christus hier op aarde wandelde, die in zijn eigen persoon de waarheid was en is, gelijk Hij is de weg en het leven, toen handhaafde en predikte *Hij* de waarheid; doch Hij is nu verborgen in God; en gedurende zijne afwezigheid is de Gemeente door God op aarde gesteld om de pilaar en grondslag der waarheid te zijn. Waar dus de waarheid niet gehandhaafd en gepredikt wordt, daar is de Gemeente niet, zooals God haar kent. Uit het Woord van God weten wij, dat er ten gevolge van dwaling en ketterij, door de list des satans en de zonde der menschen, ten slotte slechts een klein overblijfsel zal gevonden worden, 't welk het Woord des Heeren zal bewaren en zijnen naam niet zal verloochenen: 't welk derhalve de waarheid zal handhaven en voorstellen, en daarom door den Heer zal worden

gekroond, beloond en verlost; zoodat het in de ure der verzoeking, die over het geheele aardrijk komen zal, in de hemelsche heerlijkheid zal wonen. Dat overblijfsel, de kleine kudde, in Filadelfia profetisch voorgesteld, is dan naar Gods gedachte de Gemeente, die de pilaar en grondslag der waarheid is. Al de anderen, die wel den naam van getuigen dragen, maar het tegenovergestelde zijn, worden uit den mond des Heeren gespuwd.

De tegenwoordigheid van den levenden God en de belijdenis der waarheid zijn derhalve de ware kenmerken van het huis Gods. Daar waar de vergadering des levenden Gods, daar waar de waarheid is, daar is dat huis. Om derhalve te kunnen beoordeelen, wat de Gemeente is, moeten wij den levenden God kennen en de waarheid kunnen onderscheiden. De Heer verlangt van iederen waren aanbieder, dat hij aanbidt in Geest en in waarheid.

De Apostel ontvouwt nu, in verband met dit derde en belangrijke karakter van de Gemeente, de waarheid, tot welker handhaving zij geroepen is. Het spreekt vanzelf, dat hij hier de waarheid niet ontwikkelt in al hare deelen; dit zou in dezen brief de plaats niet zijn, en is trouwens ook onmogelijk, want wij kennen ten deele, en wij profeteeren ten deele; maar hij stelt ons hier het levende middelpunt der waarheid voor oogen, den persoon onzes Heeren Jezus Christus, gelijk Hij gekomen is om den mensch tot God en God tot den mensch te brengen. Het geheele gebouw der waarheid is op Hem gegrond en van Hem doortrokken. De Gemeente is gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste hoeksteen is. Niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. Daarom verderft elke dwaling omtrent zijn persoon en werk de gemeente Gods; en wie den tempel Gods verderft, dien zal God verderven. (Zie Efez. II en 1 Kor. III.) Het is dan ook hoogst merkwaardig, dat de Apostel, Christus, het levende middelpunt der waarheid, voorstellende, spreekt over *de verborgenheid der godzaligheid*; daar de loochening van Christus als God en Mensch, als Verlosser en Heer, haar eind en haar toppunt zal vinden in de *verborgenheid der wetteloosheid*, die nu wel reeds werkt, maar die verpersoonlijkt zal optreden in den Antichrist, den mensch der zonde, aan wien de heele wereld goddelijke eer zal bewijzen.

"En ongetwijfeld de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vleesch, gerechtvaardigd in den Geest, gezien door de engelen, gepredikt onder de volken, geloofd in de wereld, opgenomen in heerlijkheid." (vs. 16.)

Voorwaar, deze verborgenheid is wel groot! Wie zal ze bevatten? Wie ze doorgronden? God is geopenbaard in het vleesch. Het Woord, dat in den beginne was, het Woord dat bij God en God was, door hetwelk alle dingen, die bestaan, zijn geworden, - dat Woord is geopenbaard in het vleesch, en heeft onder ons gewoond. De Schepper van hemel en aarde, voor wien de engelen zich bogen, heeft zich zóó diep vernederd, dat Hij gekomen is in de natuur van hem, die door de zonde geheel bedorven was, en door wien Gods schoone schepping in verwarring gekomen is. Welk een wijsheid! God, die liefde is, heeft den weg gevonden om den verloren, schuldigen mensch met Zich te verzoenen en aan zijne heerlijkheid deel te geven; daartoe daalde Hij neder op aarde, te midden van het kwaad en de zwakheid, in de menschenlijke natuur; zoo doende toonende, dat de liefde sterker is dan alles, sterker dan zonde en dood.

God is geopenbaard in het vleesch. In alles is Christus den broederen gelijk geworden, aan vleesch en bloed heeft Hij deelgenomen, met onze zwakheden kan Hij medelijden hebben, omdat Hij in alle dingen verzocht is, gelijk wij. Was er dan zonde in Hem, die zich aldus heeft geopenbaard? Was Hij, evenals wij, onderworpen aan de slavernij der zonde? Neen, geenszins! Hij is in alle dingen verzocht gelijk wij, *uitgenomen de zonde*. Er was geen zonde in Hem. Hij *deed* niet alleen geen zonde, maar Hij *kende* de zonde niet. De Heilige Geest draagt er met de meeste nauwgezetheid zorg voor, dat, waar de vernedering van Gods Zoon wordt voorgesteld, de heerlijkheid zijns Persoons op den voorgrond treedt. Zoo ook hier. "God is geopenbaard in het vleesch" - ziedaar zijne vernedering. "Gerechtvaardigd in den Geest" - ziedaar zijne heerlijkheid. De kracht des Heiligen Geestes openbaarde zich gedurende zijn geheele leven, blonk schitterend uit in zijn sterven, en heeft Hem als Gods Zoon in kracht verklaard door de opstanding der dooden. In dezelfde omstandigheden, waarin wij verkeeren, heeft Hij getoond boven het kwaad verheven te zijn niet alleen, maar volmaakt te zijn in al wat goed is; zoodat de afwezigheid van elke zonde gedurende zijn geheele leven openbaar werd voor de gewetens der menschen, gelijk zij met kracht is geopenbaard in zijne opstanding.

Hij is "gezien door de engelen." Deze heilige wezens, deze boden Gods, die zich in den hemel met bedekking hunner aangezichten voor den eeuwigen Zoon neerbogen, daalden op aarde, toen hun Schepper en Heer, in doeken gewonden, nederlag in de kribbe van Bethlehem, en vertelden toen en later zijnen lof. Op den Zoon des menschen zouden Gods engelen opklimmen en nederdalen. Hoewel zelve geen voorwerpen van Gods heilgeheim, sloegen zij vol bewondering en aanbidding het groote mysterie der menschwording gade, en verheugden zich in de onuitsprekelijke genade, den menschen wedervaren.

Hij is "gepredikt onder de volken," want God is niet slechts een God der Joden, maar een Heiland van alle menschen. Hij is "geloofd in de wereld," in plaats van, gelijk later gebeuren zal, gezien in heerlijkheid, heerschende in gerechtigheid op zijnen troon. Hij is "opgenomen in heerlijkheid," daar waar Hij vroeger was, en waar Hij voor allen, die in Hem gelooven, een plaats bereidde.

HOOFDSTUK IV.

Dit hoofdstuk begint met een profetie. De gemeente des levenden Gods is de pilaar en de grondslag der waarheid. Zij moet de waarheid in deze wereld handhaven en voorstellen. Doch er zouden in de laatste dagen sommige van hare leden van het geloof afvallen, en zich aan verleidende geesten en leeringen van duivelen overgeven. Zulks werd door den Geest Gods uitdrukkelijk voorspeld. En opdat de gemeente tegen deze verleidende geesten op hare hoede zou zijn, schrijft de Apostel daarover aan Timotheüs, en toont hem aan, waarin de dwaling dezer lieden bestaat. (vs. 1-5.)

Deze lieden vallen af van het geloof, waarvan Paulus in het laatste vers van het vorige hoofdstuk den hoofdinhoud heeft opgegeven, daar zij de rechten van God, den Schepper en Behouder, verkrachten en zoeken op te heffen. Het christelijk geloof toch leert, dat de eeuwige God, die de wereld geschapen heeft, zich heeft geopenbaard in Christus. Christus is God, geopenbaard in het vleesch. Wie nu Christus belijdt, maar dan de rechten van God als Schepper verkracht, die laat zich door den duivel verleiden, en stelt zich in werkelijkheid tegen God, en diensvolgens tegen Christus.

God heeft bij de schepping het huwelijk ingesteld. Hij heeft gezegd: "het is niet goed, dat de mensch alleen zij." Deze lieden verbieden te trouwen; en stellen zich derhalve tegen de instelling van God, en ontnemen daardoor aan God zijne rechten. - God heeft na den zondvloed de dieren des velds den mensch tot spijs gegeven. Deze lieden "gebieden zich van spijzen te onthouden, welke God tot nuttiging met dankzegging geschapen heeft;" en stellen zich derhalve ook daarin tegen de verordeningen Gods. En wie zich tegen Gods verordeningen en instellingen stelt, stelt zich tegen God zelve.

Dit is geenszins de bedoeling dezer menschen. Integendeel, zij meenen het Christendom te verheffen en de godzaligheid te verhoogen door hun verbod; zij beweren een hooger standaard van heiligheid te kennen en te bezitten; zij denken daardoor in nauwere gemeenschap met God te zullen komen; doch zij bedriegen zich schromelijk. Hoe vroom zij ook schijnen; hoe heilig zij zich ook wanen, zij zijn in opstand tegen God, verkrachten zijne geboden, en verwerpen zijn gezag. De duivel, wiens doel het steeds is om ons van God los te maken, heeft hen verleid, en tot deze verkeerde leeringen gebracht. Dit zou hij evenwel niet hebben kunnen doen, indien zij in gemeenschap met God hadden geleefd, want wie met God wandelt, wordt door God bewaard - zoowel voor de zonde als voor de dwaling. Maar zij hadden van te voren reeds "hun geweten als met een brandijzer toegeschroeid," en konden daarom een gemakkelijke prooi van den satan worden.

Het is duidelijk, dat door deze woorden des Apostels alle monnikenorden en kloostergeloften, zoowel als de ongetrouwdte staat der priesters, worden veroordeeld. Doch door ditzelfde oordeel worden ook getroffen alle andere pogingen om door het onthouden van spijzen of het ongehuwd blijven zich een zekere mate van heiligheid te verwerven. Zoo doende wordt de wezenlijke, praktische heiligheid, die een gevolg is van de gemeenschapsoefening met God en van het onderhouden zijner geboden door Christus, prijsgegeven, om plaats te maken voor een voorgewende heiligheid, die loochent, wat God van den beginne af verordend heeft.

Over het verbod van te trouwen weidt de Apostel niet uit, aangezien dit klaar en duidelijk tegen Gods ordonnantie strijdt; wel weidt hij uit over het zich onthouden van spijzen, daar dit niet zoo duidelijk is en aan twijfel kon

onderhevig zijn. Al zou men ook gereedelijk toegeven, dat alle spijzen door God geschapen zijn tot nuttiging met dankzegging voor de geloovigen, en voor hen, die de waarheid kennen; (vs. 4.) zoo zou men toch kunnen tegenwerpen: dat er ná den val des menschen een groote verandering daarin ontstaan is, aangezien door de zonde alle dingen op aarde onder den vloek gekomen zijn. Daarom voegt Paulus er bij: "Want alle schepsel Gods is goed, en niets is verwerpelijk, als het met dankzegging genomen wordt; want het wordt geheiligd door het woord Gods en het gebed." (vs. 5.) Door het woord Gods, 't welk God openbaart, en door het gebed, 't welk ons in betrekking stelt met God, nemen wij alle dingen aan als Gods goede gaven, en nuttigen ze met dankzegging; zoodat zij, wel verre van vervloekt te zijn, integendeel als geheiligd, als afgezonderd, door ons genomen worden met dankzegging voor de goedheid des grooten Scheppers. Welk een schoone en verhevene voorstelling! Zoo kunnen wij de vermaning, van Paulus in 1 Kor. X : 31 opvolgen: "Hetzij dat gij eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het alles ter eere Gods." Hierdoor worden wij aan den éénen kant er voor bewaard om aan de begeerlijkheden des vleesches te voldoen, en aan den anderen kant om een valsche heiligheid na te jagen.

Het nuttelooze van een onthouding, gelijk zij door deze lieden werd voorgestaan, wordt in de volgende verzen door den Apostel aangetoond. Op *godzaligheid* komt het aan. Wat deze menschen willen, is echter geen godzaligheid; het zijn ongoddelijke en oudwijfsche fabelen; het is een bloot lichamelijke oefening, die tot weinig nut is. De godzaligheid daarentegen is "tot alle dingen nut hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens." (vs. 9.) De godzaligheid, het zalig zijn in God, het leven in de gemeenschapsoefening met God is nuttig voor alles, daar zij alle dingen in het ware licht stelt, en ons leert naar Gods wil en gedachte te handelen en te denken; en ons een ruimen ingang verschaft in het eeuwig koninkrijk van onzen Heer en Heiland Jezus Christus.

Voor de verbreiding van deze leer van God, die getrouw is en alle aanneming waardig, arbeidde Paulus, en werd hij gesmaad, omdat hij, afziende van alle menselijke stelsels en van alle gewaande vroomheid, hoopte, "op den levenden God, die een onderhouder is van alle menschen; voornamelijk van de geloovigen." (vs. 9, 10.)

Deze laatste woorden geven opnieuw het kenmerkend karakter dezer brieven aan. God is een Heiland, die wil, dat alle menschen behouden worden en tot kennis der waarheid komen. Zoo lazen wij in het tweede hoofdstuk. En hier zegt Paulus, dat hij hoopte op den levenden God, die zich wel op bijzondere wijze bezighoudt met de geloovigen, daar deze in zulk een nauwe betrekking tot Hem staan, maar die tevens is een *onderhouder van alle menschen*. Hij laat zijne zonen opgaan over boozen en goeden, en zendt allen hun voedsel op zijnen tijd. Gods liefde als Heiland en Gods goedheid als Schepper strekken zich uit *tot allen*.

Deze dingen nu moest Timotheüs bevelen en leeren. Doch daarbij was het noodig, dat hij wel acht gaf op zichzelf. Er bestond toch veel gevaar, dat zijn woord geen ingang vond. Timotheüs was nog jong; hij kon derhalve door zijn leeftijd geen gezag uitoefenen en geen eerbied afdwingen; men kon al licht, omdat hij jong was, verachtelijk de schouders over hem ophalen. Daarom zegt Paulus: "Niemand verachte uwe jonkheid, maar wees een voorbeeld der geloovigen in woord, in wandel, in liefde, in geloof, in reinheid." (vs. 11, 12.) Wanneer Timotheüs zich door zijnen reinen en godzaligen wandel een voorbeeld der geloovigen betoonde, dan zou hij daardoor voorkomen, dat iemand hem om zijne jonkheid zou verachten; men zou vergeten dat hij nog een jong mensch was, en zich gaarne door hem laten onderwijzen en vermanen. In 1 Kor. XVI vermaant de Apostel *de geloovigen* om de jonkheid van Timotheüs niet te verachten, maar te zorgen, dat hij zonder vrees in hun midden kon verkeerden, daar hij het werk des Heeren werkte, evenals Paulus zelf zulks deed.

"Houd aan met voorlezen, vermanen, leeren, totdat ik kom." (vs. 13.) Daar er geen gedrukte boeken bestonden, en de Heilige Schrift zich slechts in de handen van weinigen bevond, was het *voorlezen* een gewichtig werk. "Verwaarloos de genadegave niet, die in u is, die u gegeven is door profetie met oplegging der handen der ouderlingschap." (vs. 14.) Aan Timotheüs was een genadegave geschonken. God had hem door de profetie daartoe aangewezen; en dit was vergezeld gegaan van een erkenning van den kant der menschen; want de gezamenlijke ouderlingen hadden hem bij die gelegenheid de handen opgelegd. Paulus herinnert Timotheüs hieraan, opdat hij daardoor zich sterk gevoelen zou om de plaats in de gemeente in te nemen, welke hem gedurende de afwezigheid van den Apostel aangewezen was. Door God bepaaldelijk tot dit werk geroepen, had hij tevens het goedkeurende getuigenis ontvangen van allen, die in de gemeente in aanzien waren. Aldus gesterkt en bemoedigd, kon hij zich aan de dienst des Heeren toewijden, opdat zijn toenemen in de genade Gods onder allen openbaar zou zijn. Hiertoe

moest hij op twee dingen achtgeven: op zichzelf en op de leer. "Heb acht op uzelf en op de leer; volhard daarin; want dit doende, zult gij én uzelf behouden én die u hooren." (vs. 16.) Deze twee dingen behooren te zamen; zij zijn nauw met elkaar verbonden; het een zonder het ander zal wel verwarring, maar geen stichting en bevordering des geloofs ten gevolge hebben. Wie alleen op zichzelf acht geeft, zonder acht te geven op de leer, en zich dus uitsluitend op persoonlijke heiligheid toelegt, die zal al heel licht tot verkeerde inzichten komen, en daardoor tot schade voor de gemeente zijn. Onder de schoone lading van persoonlijke heiligheid, van een godzaligen wandel worden dan gemakkelijk allerlei vreemde leeringen binnengeloodst, en wordt zoo doende de waarheid ondermijnd. En wie alleen acht geeft op de leer, zonder acht te geven op zichzelf, verliest langzamerhand de praktische gemeenschap met God, en wordt ten slotte een blinkend metaal en een luidende schel. Waar beide dingen vereenigd zijn; waar een godzaligen wandel geleid en op zuiverheid in de leer achtgegeven wordt, daar zal men het middel zijn tot de behoudenis zoowel van zichzelf als van hen, die ons hooren.

HOOFDSTUK V.

In het eerste gedeelte van dit hoofdstuk spreekt de Apostel over de wijze, waarop Timotheüs de verschillende personen in de gemeente behandelen moest, en over de wijze, waarop de weduwen door de gemeente moesten worden verzorgd.

Wat het eerste betreft, zoo moest Timotheüs de noodige bescheidenheid in acht nemen, maar bovenal in alles de reinheid des harten bewaren. "Bestraf een ouden man niet hard, maar vermaan hem als een vader; de jongeren als broeders; de oude vrouwen als moeders; de jongere als zusters, in alle reinheid." (vs. 1, 2.) Hoe noodig is het voor een arbeider des Heeren hieraan te denken, en hoe dikwerf wordt daartegen gezondigd. Niet iedereen mag op dezelfde wijze behandeld worden. Moet een oude man of een oude vrouw worden vermaand, zoo bedenke men wel, dat het oude menschen zijn, die om hunne jaren achting en eerbied verdienen; daarom moeten zij als vaders en moeders, en derhalve in alle zachtmoedigheid en met alle bescheidenheid worden vermaand. Met de jonge mannen staat het eenigszins anders; dezen kan men vrijer behandelen, gelijk men zijn eigen broeder zou vermanen. De jonge vrouwen vermane men als zusters; maar tegenover haar kan zich licht het vleesch doen gelden, en daarom is het noodig een rein hart te bewaren, opdat er geen oorzaak tot onreine gedachten of begeerten zij.

Over de weduwen handelt de Apostel zeer uitvoerig. (vs. 3-16.) Welke weduwen moesten ten laste der gemeente komen, en door de gemeente worden onderhouden? Ziedaar de vraag, welke de Apostel hier beantwoordt. Dit blijkt duidelijk uit vers 9 en 16. In vs. 9 zegt hij: *een weduwe worde ingeschreven*, namelijk op de lijst van haar, die door de gemeente onderhouden worden; en in vs. 16 wordt bepaald, aan welke weduwen de gemeente hulp moet verleen. Het eerste vereischte nu is, dat iemand waarlijk weduwe is. "Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn" (vs. 3.) En wie is waarlijk weduwe? Zijn dan niet alle vrouwen, wier man gestorven is, weduwen? In zekeren zin wel, maar niet in den zin, zooals Paulus het bedoelt. Alleen die vrouw is waarlijk weduwe, die niemand in hare familie heeft, welke voor haar zorgen kan. Wie evenwel kinderen heeft of kindskinderen, die in staat zijn om voor hunne moeder zorg te dragen, die is in dezen zin geen weduwe, en mag dus niet ten laste van de gemeente komen. De gemeente moet alleen hulp verleen aan haar, die waarlijk weduwen zijn; en dit zijn dezulken, die niemand hebben om voor haar te zorgen.

In de tweede plaats bepaalt de Apostel, dat alleen *oude* weduwen ten laste der gemeente mogen komen. "Wijs jonge weduwen af," zegt hij; "want wanneer zij weelderig geworden zijn tegen Christus, willen zij trouwen, schuldig zijnde, omdat zij het eerste geloof verworpen hebben." (vs. 12.) In plaats van, gelijk in den beginne, toen zij bekeerd werden, zich aan Christus vast te klemmen, en in Hem hunne vreugde te vinden, zijn zij weelderig geworden, en hebben de begeerlijkheden des vleesches de overhand gekregen. Maar bovendien, als de gemeente voor haar levensonderhoud zorgen zou, dan zouden zij niets te doen hebben, en "leeren ledig te zijn, omgaande bij de huizen, en niet alleen ledig, maar ook snapachtig en zich in alles mengende, sprekende wat niet behoort." (vs. 13.) Om dit te voorkomen, om te maken dat de jonge weduwen niet van het geloof afvallen en den satan volgen zouden, en dat de gemeente door zulk een gedrag geen schade zou lijden, zegt de Apostel: "Ik wil dan, dat jonge weduwen trouwen, kinderen baren, het huis beheeren, den tegenstanders geen aanleiding tot lasteren geven." (vs. 14.) Omtrent de

weduwen, die ten laste der gemeente komen, bepaalt hij dan: "Een weduwe worde ingeschreven, niet minder dan zestig jaren oud, die ééns mans vrouw geweest is" d.i. die maar eenmaal is getrouwd geweest, "getuigenis hebbende van goede werken: zoo zij kinderen opgevoed, zoo zij vreemdelingen gehuisvest, zoo zij der heiligen voeten gewasschen, zoo zij aan verdrukten hulp verleend, zoo zij naar alle goed werk getracht heeft." (vs. 9, 10.) De zoodanigen hebben zich door haren godzaligen wandel de hulp der gemeente waardig gemaakt, en zullen dan ook daarna een sieraad van de gemeente zijn, gelijk Anna, de profetes, in het Evangelie, een sieraad der heiligen in Jeruzalem was. Want "die waarlijk weduwe is en alleen gelaten," zegt Paulus, die "hoopt op God, en volhardt in de smeekingen en gebeden nacht en dag;" terwijl daarentegen degenen, die in wellust leven, "levend dood zijn."

Zijn deze bepalingen van groot gewicht voor de gemeente, niet minder van belang is hetgeen de Apostel zegt omtrent de verplichting, welke op de betrekkingen rust om hunne weduwen te onderhouden. "Indien eenige weduwe kinderen of kindskinderen heeft," dan moeten deze kinderen of kindskinderen "leeren jegens hun eigen huis godzaligheid te beoefenen," en hunnen voorouders, die hen hebben opgevoed en verzorgd, vergelding te doen door het onderhouden hunner weduwen, "want dit is aangenaam voor God." (vs. 4.) "Indien eenig geloovige man of geloovige vrouw weduwen heeft" in zijne familie, "die verleene haar hulp; en de gemeente worde niet bezwaard, opdat zij hulp moge verleenen aan haar, die waarlijk weduwen zijn." (vs. 16.) Hoeveel is en wordt er tegen deze geboden des Heeren gezondigd! Wij mogen er wel ernstig over nadenken en, zoo noodig, ons verootmoedigen. Wat de Apostel in vs. 8 er aan toevoegt, maakt de overtreding van dit gebod hoogst ernstig: "Indien iemand de zijnen en vooral zijne huisgenooten niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongeloovige." De Apostel komt nu nog eens op de ouderlingen terug, en zegt: "Dat de ouderlingen, die goed besturen, dubbele eer worden waardig geacht, vooral die arbeiden in woord en leer; want de Schrift zegt: "Een dorschenden os zult gij niet muilbanden," en: "De arbeider is zijn loon waardig." Hieruit blijkt, gelijk wij reeds bij de behandeling van hoofdstuk III opmerkten, dat het ambt van een ouderling bestaat in het besturen van de gemeente en niet in het prediken. De ouderlingen, die goed besturen, moeten dubbele eer worden waardig geacht, vooral die arbeiden in woord en leer. Dit arbeiden in woord en leer behoort dus niet tot het wezen van het ambt eens ouderlings; doch een ouderling kan bij zijn ambt ook de gave hebben ontvangen van leeraar of herder of evangelist, en in dat geval was hij vooral dubbele eer waardig; vooreerst als ouderling en dan als herder of leeraar.

Een ouderling moest, omdat hij door God tot opziener over de gemeente was aangesteld, door de gemeente worden geëerd; doch dezulken, *die goed bestuurden*, die dus hun ambt goed waarnamen, moesten *dubbele* eer ontvangen; terwijl de meeste eer gegeven moest worden aan hen, die arbeidden in woord en leer. De zoodanigen moesten door de gemeente worden onderhouden. Dit blijkt uit de plaatsen, die Paulus uit de Schrift aanhaalt: "Een dorschenden os zult gij niet muilbanden," en: "De arbeider is zijn loon waardig." Wie toch bij zijn ambt als ouderling nog arbeidde in woord en leer, die besteedde al zijn tijd en kracht in de dienst des Heeren, die kon voor zijne lichamelijke behoeften geen zorg dragen, en moest daarom door de heiligen, in wier midden hij arbeidde, worden onderhouden. "Zoo heeft ook de Heer verordend voor hen, die het evangelie verkondigen, dat zij van het evangelie leven." (1 Kor. IX : 14.)

Timotheüs moest deze dingen aan de gemeente voorstellen, want het is de roeping en de verantwoordelijkheid der gemeente om voor de arbeiders des Heeren zorg te dragen. De arbeider zelf heeft daarmede niets te maken; hij moet zich in de zorgvuldigheden des levens niet inwikkelen; hij is alleen, zoowel geestelijk als lichamenlijk, afhankelijk van zijnen grooten Zender. Die schenkt hem de gave en de roeping; die zendt hem, waarheen Hij wil, en die onderhoudt hem. De gemeente evenwel wordt door den Heer geroepen, en verwaardigd tevens, om door het ondersteunen en onderhouden van de arbeiders des Heeren Gods medearbeiders te worden. Het vierde hoofdstuk aan de Filippiërs leert ons, hoe gezegend dit werk is, hoe liefelijk en aangenaam in 's Heeren oogen, en welk een heerlijke belooning er aan verbonden is.

"Neem tegen een ouderling geen beschuldiging aan anders dan onder twee of drie getuigen." (vs. 19.) Werd er een aanklacht tegen een ouderling ingeleverd - van nalatigheid in de uitoefening van zijn ambt, of van slordigheid in zijnen wandel - dan moest Timotheüs zulk een aanklacht niet aannemen, tenzij er twee of drie getuigen waren, die de zaak bevestigen konden. Ongetwijfeld denkt Paulus aan Gods gebod in Deut. XIX : 19 "Een eenig getuige zal tegen niemand opstaan over eenige ongerechtigheid ... op den mond van twee getuigen, of op den mond van drie getuigen

zal de zaak bestaan." (Zie ook Matth. XVIII: 16 en 2 Kor. XIII : 1.) Was dit in elk gewoon geval Gods verordening, hoeveel te meer dan tegenover een ouderling, die om zijns ambts wil geëerd moest worden.

Had evenwel een ouderling gezondigd, was dit door twee of drie getuigen bewezen, dan mochten zij niet worden gespaard, maar integendeel openlijk, voor de heele gemeente worden bestraft, opdat ook de andere ouderlingen vreezen zouden. "Bestraf hen, die zondigen in aller tegenwoordigheid, opdat ook de overigen vreeze hebben." (vs. 20.)

En aangezien dit alles hoogst moeielijk uit te voeren was, en er veel gevaar bestond om zich hierin door persoonlijke gevoelens, door sympathie of antipathie, te laten leiden, voegt Paulus er zoo plechtig bij: "Ik betuig voor God en Christus Jezus en de uitverkorene engelen, dat gij deze dingen onderhoudt zonder vooroordeel, niets doende naar gunst." (vs. 21.) Merkwaardig is hier de bijvoeging van "de uitverkorene engelen." Niet alleen God en Christus Jezus, maar ook de uitverkorene engelen, die Gods troon omringen, zien alle dingen, die in de gemeente plaats vinden. (Vergel. 1 Kor. XI : 10.) Uitverkoren zijn de engelen in den zin van 1 Petr. II : 4, waar van Christus, den levenden steen, gezegd wordt, dat hij wel door menschen verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar is.

Gelijk wij reeds vroeger opmerkten, werden de ouderlingen niet door de gemeente gekozen, maar door de Apostelen of door hunne gemachtigden, op Gods bevel en aanwijzing, aangesteld. Dit blijkt vooreerst uit Hand. XIV : 23, waar wij lezen, dat, nadat Paulus en Barnabas voor hen in elke gemeente ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, zij hun den Heer, in wien zij geloofd hadden, aanbevalen. In de tweede plaats blijkt dit uit de brieven aan Timotheüs en Titus. In geen enkelen brief aan een gemeente geeft Paulus aanwijzingen omtrent de ouderlingen, maar uitsluitend in zijne brieven aan Timotheüs en Titus, omdat hij dezen de opdracht gegeven had, om in zijne plaats in de gemeente ouderlingen aan te stellen. Titus had hij op Creta gelaten, opdat hij in elke stad ouderlingen zou aanstellen. Bovendien ligt dit in den aard der zaak. Een ouderling was een opziener over de gemeente, door God als zoodanig verordend; en evenmin als de kinderen hunnen onderwijzer kiezen, kiest de gemeente hare opzieners; God stelde ze aan door middel van zijne Apostelen of hunne gemachtigden.

Timotheüs, die van Paulus de opdracht daartoe ontvangen had, moest daarom in kennis worden gesteld met de vereischen, waaraan iemand moest beantwoorden, zou hij voor dit ambt geschikt zijn. (Zie hoofdstuk III.) Doch tevens moest hij gewezen worden op de mogelijkheid, die er bestond, van zich in iemands geschiktheid tot dit ambt te vergissen. Daarom maant Paulus tot voorzichtigheid aan. "Leg niemand haastig de handen op, en heb geen gemeenschap met eens anders zonden;" want indien gij iemand, die geen goeden wandel heeft of gehad heeft, tot ouderling zoudt aanstellen, dan zoudt gij daardoor met zijne zonden gemeenschap hebben. "Van sommige menschen zijn de zonden te voren openbaar, en gaan hen voor ten oordeel;" dat wil zeggen, van sommige menschen weet iedereen, wat zij zijn; hun leven en wandel is bekend; bij anderen evenwel "volgen zij na"; zij zijn niet bekend, doch worden later openbaar. Evenzoo is het met de goede werken; van sommigen weet iedereen ze, terwijl zij van anderen verborgen zijn, doch niet verborgen kunnen *blijven*. (vs. 22-25.) Daarom moest Timotheüs, eer hij iemand tot ouderling aanstelde, goed onderzoeken, of hij wezenlijk voor dit ambt geschikt en waardig was.

In een tusschenzin voegt Paulus hieraan de merkwaardige vermaning toe: "Bewaar uzelf rein. Drink niet langer alleen water, maar gebruik een weinig wijn, om uwe maag en uwe gedurige krankheden." Welk een teedere zorg voor Timotheüs! En welk een treffend bewijs voor ons, hoe de Heer, onze God, zich met al onze omstandigheden inlaat, en ook voor onze gezondheid zorg draagt! Timotheüs legde er zich op toe om in alles een goed getuigenis te geven, en in geen enkel opzicht tot een aanstoot of struikelblok te zijn; en daar reeds in dien tijd de dronkenschap een algemeen verbreide zonde was, en de ouderlingen en diakenen niet overgegeven mochten zijn aan veel wijns, zoo onthield hij zich geheel van wijn, en dronk alleen water. Dit moet gij evenwel niet doen, zegt Paulus; om uwe maag en uwe gedurige krankheden moet gij een weinig wijn drinken.

Behalve Gods zorg voor de zijnen kunnen wij hieruit leeren, dat onthoudings-geloften, evenals alle bepalingen omtrent spijzen en dranken, niet in overeenstemming zijn met Gods gedachten; en dat de Heer, hoewel Hij machtig is om in één oogenblik alle kwalen en ongesteldheden te genezen, het dikwerf goedvindt deze te laten blijven, en daartegen geneesmiddelen aan te wenden.

HOOFDSTUK VI.

In dit hoofdstuk behandelt de Apostel de verhouding tussen slaven en meesters; welk onderwerp ook thans van zoo groot belang is. Want hoewel hier over slaven en hunne meesters, hunne eigenaren, gesproken wordt, zoo gevoelt een ieder, met hoeveel meer recht tot de tegenwoordige dienstbaren, die eigenlijk vrij zijn, kan gezegd worden, wat Paulus zegt tot de slaven. De slaven dan, die geloovig geworden waren, moesten hunne eigene meesters alle eer waardig achten, omdat zij door God over hen gesteld waren; en zij moesten dit doen, opdat de naam van God, van den eenigen en waarachtigen God, dien zij aanbaden, en de leer des heils niet zou worden gelasterd. Welke hunne meesters waren, of zij goddeloos en het evangelie vijandig waren, deed in dit opzicht niets ter zake; de geloovige slaven hadden eenvoudig te gehoorzamen en zich te onderwerpen. Waren hunne meesters ook geloovig, dan moesten zij hen niet verachten, omdat zij broeders waren, maar hen des te meer dienen, omdat zij geloovigen en geliefden zijn. (vs. 1, 2.) In zulk een geval bestaat er veel gevaar om van de ordening Gods af te wijken. Zijn heeren en dienstbaren beiden geloovig, dan bestaat er natuurlijk een zekere gemeenzaamheid tusschen hen, want zij zijn één in Christus. Zij behooren tot één lichaam, en zitten aan ééne tafel aan. Het vleesch kan heel licht daarvan misbruik maken, en een soort van christelijk socialisme willen invoeren, waardoor de verschillende standen, door God in de wereld gesteld, zouden verdwijnen, en de ordeningen Gods zouden worden omgekeerd. Schoon is het, wanneer de genade in den meester bewerkt, dat hij zijne dienstbaren behandelt als zijne broeders in Christus; doch de dienstbaren moeten hunne geloovige heeren, omdat zij geloovigen en door God geliefden zijn, te meer dienen en achten. Wat zou het gelukkig zijn, indien deze bepalingen ook in onzen tijd meer werden in acht genomen! Helaas! er wordt in dit opzicht veel en zwaar gezondigd. De geest des tijds, die booze geest van opstand en verzet, van de zucht om met allen gelijk te staan en evenveel te bezitten, heeft ook in de harten van geloovige dienstbaren een schadelijken en verderfelijken invloed uitgeoefend; en het is wel noodig, dat wij ons met alle macht aan dezen invloed onttrekken. De Heer verwacht van de dienstknechten, die Hem liefhebben, dat zij om Zijntwil, omdat Hij hun hunne meesters gegeven heeft, trouw zullen dienen, hunne heeren zullen eeren en achten, en zoo doende zijnen Naam zullen verheerlijken.

Timotheüs moest deze dingen leeren en daartoe vermanen; en Paulus voegt er dan de ernstige en behartigingswaardige woorden bij: "Indien iemand anders leert, en zich niet begeeft tot de gezonde woorden onzes Heeren Jezus Christus, en de leer, die naar de godzaligheid is, die is opgeblazen en weet niets, maar lijdt aan twistziekte en woordenstrijd, waaruit ontstaat: nijd, twist, lasteringen, kwade vermoedens, voortdurende krakeelen van menschen, die een bedorven gemoed hebben en van de waarheid beroofd zijn, die meenen, dat de godzaligheid een gewin is." (vs. 3-6.)

Bedenken wij wel, dat dit in verband staat met de vermaningen omtrent de slaven. Wie zich dus door den boozen geest, die in de wereld heerscht, laat bewerken, die verloochent de leer, welke naar de godzaligheid is, en werpt zich in allerlei boozen handel, waarvan de grondfout ligt in de meening, dat de godzaligheid een gewin is; dat wil zeggen, dat de godzaligheid, het christelijk geloof, een middel is om wat in de wereld te winnen - geld, eer, aanzien, gemak en allerlei andere dingen.

"Doch de godzaligheid met vergenoegdheid is een groot gewin," (vs. 6.) voegt Paulus er ironisch bij. De godzaligheid is werkelijk een groot gewin, indien men vergenoegd is met hetgeen men heeft. De lieden der wereld zijn nooit vergenoegd, al zijn zij ook nog zoo rijk; zij willen altijd wat anders, en altijd meer en beter; zij zijn onverzadelijk en derhalve ongelukkig. Indien nu de Christen vergenoegd is met hetgeen hij heeft, dan is de godzaligheid voor hem een groot gewin, want dan is hij gelukkig en tevreden, al heeft hij ook nog zoo weinig. En er is voor den Christen, die niet tot de wereld behoort, maar uit de wereld is uitverkoren, reden genoeg om vergenoegd te zijn. "Wij hebben niets in de wereld ingebracht, het is duidelijk, dat wij ook niets daaruit kunnen wegdragen;" zoodat alle trachten naar meer louter ijdelheid is. "Als wij voedsel en deksel hebben," dan hebben wij genoeg op onze reis hier beneden; "wij zullen ons daarmede vergenoegen." (vs. 7, 8.) Spoedig is de reis afgelopen, en gaan wij ons hemelsch vaderland binnen.

Doch onvergenoegdheid maakt ons niet alleen ongelukkig, maar leidt bovendien tot allerlei verkeerde dingen, ja kan ten slotte eindigen in geheelen afval van het christelijk geloof. "Die rijk willen worden, vallen in verzoeking en in een strik en in vele onverstandige en schadelijke begeerlijkheden, die de menschen doen verzinken in verderf en

ondergang." (vs. 9.) Hoe vele treurige voorbeelden zouden wij daarvan kunnen aanhalen! Doch het gaat nog verder: "want de geldgierigheid," de liefde tot het geld, "is een wortel van alle kwaad, door welke na te jagen sommigen van het geloof zijn afgedwaald, en zichzelf met vele smarten doorstoken hebben." (vs. 10.) Denkt, om slechts twee voorbeelden uit de Schrift te noemen, aan Saul en Judas, en hun schrikkelijk einde.

Hierop wendt Paulus zich weer rechtstreeks tot Timotheüs, en vermaant hem persoonlijk, om al deze dingen te vlieden, en den weg der gerechtigheid te bewandelen. Hij spreekt hem op merkwaardige wijze aan als "mensch Gods." In 2 Petr. I : 21 worden de profeten des Ouden Verbonds "heilige menschen Gods" genoemd; en Timotheüs was een arbeider des Heeren, door God in de wereld gezonden om God te vertegenwoordigen in dat werk, 't welk hem toevertrouwd was. Hij moest als mensch Gods andere dingen najagen dan het geld. Gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, volharding, zachtmoedigheid van geest - ziedaar de kenmerken van een mensch Gods, waardoor God verheerlijkt wordt in deze booze wereld. Maar dit veroorzaakt strijd, want in de wereld is de duivel, die zich stelt tegen een iegelijk., die getrouw wil zijn in zijne roeping: "Strijd den goeden strijd des geloofs," roept Paulus daarom Timotheüs toe; en "grijp het eeuwige leven." Het eeuwige leven toch, hoewel in Christus ons deel (want die den Zoon heeft, heeft het leven, en ons leven is met Christus verborgen in God), ligt nog vóór ons; wij zullen het aan het eind van de reis beërven en het in heerlijkheid deelachtig worden. Dit geeft kracht en moed in den strijd. Om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, zijnen Heer, achtte Paulus al zijne voorrechten naar het vleesch voor schade en drek; en met het oog op het eeuwige leven, dat zijn deel zou worden, kon Timotheüs den goeden strijd des geloofs strijden.

Dit "grijpen" van het eeuwige leven was evenwel geen gevolg van onzekerheid aangaande het bezit van dat eeuwige leven; o neen! Paulus voegt er bij: tot hetwelk gij geroepen zijt, en de goede belijdenis uws geloofs voor vele getuigen beleden hebt. (vs. 12.) En daar ook onze Heer Jezus voor Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft, en Hij dus ook daarin ons ten voorbeeld is, zoo zegt Paulus: "Ik beveel u voor God, die alle dingen in het leven houdt, en voor Christus Jezus, die voor Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft, dat gij dit gebod houdt onbevlekt, onberispelijk, tot op de verschijning onzes Heeren Jezus Christus." (vs. 13, 14.) Bij die verschijning, wanneer de Heer komen zal met al zijne heiligen, (1 Thess. III : 13; Judas vs. 14.) zullen alle dingen in het licht gesteld en de getrouwe strijders gekroond worden. (1 Thess. II : 19, 20.)

De wijze van voorstelling in de twee volgende verzen en de gebruikte bewoordingen zijn hoogst merkwaardig, en komen nergens elders voor. Deze verschijning onzes Heeren Jezus Christus - zoo zegt de Apostel - zal te zijner tijd, d.i. op den bestemden tijd, worden vertoond door den zaligen en eenigen Heerscher, den Koning der koningen en den Heer der heeren. Met andere woorden: God zal onzen Heer Jezus Christus zenden van den hemel, en Hem, met al de zijnen, in heerlijkheid voor de wereld doen openbaar worden. In de Openbaring en in de profetieën des Ouden Verbonds, waar de heerlijkheid van Israëls koning wordt voorgesteld, is Christus de Koning der koningen en de Heer der heeren; doch zijn koninkrijk is het koninkrijk Gods, het rijk. 't welk de Vader zijnen Zoon gegeven heeft, en 't welk door den Zoon aan het einde weder in de handen des Vaders gesteld wordt; en daarom is hier God de zalige en eenige Heerscher, de Koning der koningen en de Heer der heeren. Bij zijne hemelvaart antwoordde de Heer op de vraag der discipelen, of Hij in dezen tijd het koninkrijk aan Israël zou oprichten: "Het komt u niet toe de tijden of gelegenheden te weten, die de Vader in zijne eigene macht gesteld heeft."

Die God nu heeft "alleen onsterfelijkheid", want Hij is de bron des levens; van Hem alleen ontvangen allen het leven, in natuurlijken zoowel als in geestelijken zin. Hij "bewoont een ontoegankelijk licht", en is daarom de "Onzienlijke"; (zie Hoofdst. I:17.) "dien geen mensch gezien heeft of zien kan, wien eere zij en eeuwige kracht. Amen."

Hier had Paulus zijnen brief kunnen eindigen; doch hij voegt er met het oog op het 9de vers nog eenige woorden aan toe voor de rijken. Wie naar rijkdom *tracht*, valt in verzoeking, en komt tot vele schadelijke begeerlijkheden; doch er zijn rijken, die God heeft rijk gemaakt. Dezen mogen rijkelijk genieten van hetgeen hun door God wordt verleend; doch zij worden vermaand, niet hoogmoedig te zijn, zich op hun rijkdom niet te laten voorstaan, anderen niet met minachting te behandelen, en hunne hoop niet te stellen op de onzekerheid des rijkdoms, die in één oogenblik verdwijnen kan, maar op God, die de onveranderlijke blijft. Zij kunnen hunnen rijkdom tot een bron van genot en zegen maken; en zich zoo doende schatten vergaderen in de hemelen, die de mot niet verderft en de roest niet verteert. (vs. 17-19.) Voorwaar, dit is een heerlijk voorrecht en een groote genade! Mocht het meer worden

begrepen! Velen, die goederen hebben in deze tegenwoordige eeuw, berooven zich van veel zegen en genot door hunne rijkdommen voor zich te houden, in plaats van ze in de dienst des Heeren te besteden.

"O, Timotheüs!" zoo eindigt Paulus zijn schrijven, bewaar het toevertrouwde pand." het goed, dat u door God is toevertrouwd, "en wend u af van het ongoddelijk geklap, en de tegenstellingen der valschelijk dusgenaamde wetenschap, door welke te belijden sommigen van het geloof zijn afgeweken. De genade zij met u!"